

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Kulturní eventy na hranici Český Těšín - Cieszyn

Diplomová práce

(magisterská)

Autor: Bc. Eva Juricová

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Olomouc 2015

Jméno a příjmení autora: Bc. Eva Juricová
Název diplomové práce: Kulturní eventy na hranici Český Těšín-Cieszyn
Vedoucí diplomové práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.
Rok obhajoby diplomové práce: 2015

Abstrakt:

Cílem této diplomové práce je zhodnocení současné situace pořádaných kulturních akcí (eventů) v Českém Těšíně a provedení komparace s hraničním městem Cieszyn ležícím v Polské republice. Na základě výsledků ankety u organizací pořádajících kulturní eventy bylo dalším cílem získání přehledu o pozitivích a negativích příhraničního prostředí pro realizaci kulturních akcí a pomocí anket u respondentů obou měst zjištění priorit, preferencí v oblasti kulturního vyžití a faktorů, které ovlivňují návštěvnost akcí.

Výsledky ukazují, že 14 z 15 dotazovaných organizací realizuje společné kulturní eventy a všech 15 organizací spolupracuje s příhraničním partnerem. V obou městech jsou pořádány zejména pravidelné mezinárodní eventy střednědobého trvání s tematikou místních zvyků, tradic a kulturní typy eventů. Místem konání jsou venkovní i vnitřní prostory. Nejpreferovanějším druhem kulturního eventu je filmový festival a nejnavštěvovanější akcí je v obou městech Svátek tří bratří.

U respondentů z Polska převažuje částečná spokojenost s nabídkou kulturních akcí a respondenti z Českého Těšína jsou s nabídkou spokojeni. Respondenti z Cieszyna navštěvují kulturní akce v menší míře než respondenti z Českého Těšína.

Klíčová slova: kultura, cestovní ruch, event, přeshraniční spolupráce

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Authors first name and surname: Bc. Eva Juricová
Title of the thesis: Cultural events on the border of Český Těšín -Cieszyn
Head of the thesis: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.
Year of the thesis defence: 2015

Abstract:

The aim of the thesis is to evaluate the current situation of local cultural events in Český Těšín and to compare them with the bordering Cieszyn in Poland. To get an overview based on the results of a survey among the organizations organizing cultural events about the positives and negatives of the border environment for the realization of cultural events. To use surveys among respondents in both cities to identify priorities and preferences in cultural activities and the factors that affect attending events.

The results show that 14 of the 15 organizations surveyed implement joint cultural events and all 15 organizations are cooperating with the border partner. Cross-border cooperation is ongoing and it is beneficial. In both cities are held mainly regular international events, which are medium term with the theme of local customs and traditions and cultural types of events. The venues are in outdoor and indoor spaces. The most preferred type of cultural events is a film festival and the most popular event in both cities is the Feast of the Three Brothers. For respondents from Poland prevails partial satisfaction with the range of cultural events and respondents from Český Těšín are satisfied with the offer. Respondents from Cieszyn attend cultural events to a lesser extent than respondents from Český Těšín.

Keywords: culture, tourism, event, cross border cooperation

I agree with the lending of the thesis within library services

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Haliny Kotíkové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržela zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30. listopadu 2014

Děkuji Ing. Halině Kotíkové, Ph.D. za odbornou pomoc, podnětné rady a připomínky, které mi poskytla při zpracování diplomové práce. Dále děkuji mým kolegyním a kamarádkám Mgr. Veronice Křístkové a Mgr. Petře Slováček Rypienové za psychickou podporu a cenné rady.

Obsah

1	ÚVOD	9
2	PŘEHLED POZNATKŮ	10
2.1	Město z pohledu teorie	10
2.1.1	Postavení města Český Těšín	11
2.1.2	Geografická poloha	11
2.1.3	Legendy a historie	12
2.2	Současný stav a výhled do budoucnosti města a regionu	14
2.2.1	Informace o obyvatelstvu	15
2.2.2	Přeshraniční spolupráce.....	16
2.2.3	Euregion	17
2.2.4	Euroregion Těšínské Slezsko	20
2.3	Cestovní ruch.....	22
2.3.1	Předpoklady rozvoje cestovního ruchu	23
2.3.2	Kulturně historické předpoklady	23
2.3.3	Městská turistika	23
2.4	Kultura a kulturní cestovní ruch	24
2.4.1	Kulturní turista	26
2.5	Event.....	26
2.5.1	Charakteristika eventů.....	27
2.5.2	Obecné dělení eventů	27
2.6	Kulturní eventy	31
2.6.1	Festivally a přehlídky	32
2.6.2	Kulturní eventy pro mladé – letní hudební festivaly.....	32
2.6.3	Venkovní představení.....	33
2.6.4	Koncerty, muzikály	33
2.6.5	Ostatní kulturní eventy	33
2.6.6	Náboženské eventy.....	34
2.6.7	Místní zvyky a tradice	34
2.7	Zahraniční elektronické zdroje k tématu kulturní eventy a příhraničí.....	35
3	CÍLE A ÚKOLY	37
4	METODIKA.....	38
4.1	Metoda sekundární analýzy	38
4.2	Metoda primární analýzy.....	38
4.3	Komparace výsledků z Cieszyna a Českého Těšína.....	40

5	VÝSLEDKY	41
5.1	Analýza organizací pořádajících kulturní akce.....	41
5.1.1	Organizace působící v Českém Těšíně.....	43
5.1.2	Organizace působící v Cieszyně	50
5.1.3	Typy vybraných kulturních eventů v Českém Těšíně a Cieszyně.....	54
5.2	Anketní šetření.....	60
5.2.1	Souhrnné údaje o průběhu šetření	60
5.2.2	Výsledky anketního šetření	60
6	DISKUSE	68
7	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	72
8	SOUHRN	75
9	SUMMARY	76
10	REFERENČNÍ SEZNAM.....	77
11	PŘÍLOHY.....	81

Seznam zkratek

COK	Cieszyński Ośrodek Kultury (Těšínské kulturní centrum)
CR	Cestovní ruch
DDM	Dům dětí a mládeže
ETC	European, Travel Commission (komise cestovního ruchu)
EU	Evropská unie
KaSS	Kulturní a společenské středisko
KVC	Kulturně vzdělávací centrum
O. S.	Občanské sdružení
PZKO	Polský kulturně osvětový svaz
SWOT	Analýza - Strong point (silné stránky), Weak points (slabé stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)
UNWTO	United Nations WorldTourism Organisation (Světová organizace cestovního ruchu)
WTO	World Tourism Organization (Světová organizace cestovního ruchu)
Z. S.	Zapsaný spolek

1 ÚVOD

Kultura patří k životu každého člověka. Měla by být jeho přirozenou, zároveň běžnou a nezbytnou součástí. Mohli bychom říci, že provází každého člověka od narození. V současnosti můžeme slovo kultura definovat různě. Většina lidí si pod tímto pojmem představí především divadlo, architektonické památky či literaturu. Ve skutečnosti kulturu tvoří také tradice, zvyky, různé festivaly a slavnosti, spolková činnost nebo činnost kulturních organizací, jako jsou knihovny, kina, galerie, muzea, divadla. Kulturu tvoří také širokospektrální činnosti různých neziskových organizací, amatérských sdružení či příspěvkových organizací města. Nabídka kulturních aktivit je nedílnou součástí kvality života ve městě. Kultura vytváří image města, je motivujícím činitelem osobního rozvoje obyvatelstva. Spolu s podnikáním ve službách a cestovním ruchu je jedním z faktorů ekonomického růstu.

Kulturní eventy jednoho města, respektive dvou měst ležících na hranici dvou států, která právě kultura spojuje v jedno, jsou předmětem zkoumání a zájmu této diplomové práce. Snahou každého eventu je přinést účastníkům nevšední a co nejpestřejší program, na který by měli co nejdéle vzpomínat.

Event můžeme nazvat projektem i procesem. Kulturní služby lidem poskytují obvykle profesionální instituce zřízené samosprávnými subjekty, státem, ale také soukromoprávní subjekty. Jsou to především kulturní domy a střediska, knihovny, divadla, muzea, volnočasová střediska dětí a mládeže, kina aj.

Český Těšín a Cieszyn jsou dvě města ve dvou různých státních útvarech. Jedno leží na levém, druhé na pravém břehu hraniční řeky Olše (Olzy). Jejich společným jmenovatelem je kultura tvořená společnými kořeny, historií, současným prostředím, ale také tradiční lidovou kulturou a legendami. Jsou to dvě města, která chtějí působit jako kulturní centra a spolupracují na přeshraničních projektech. Euroregion Těšínské Slezsko sídlící v Českém Těšíně významně podporuje regionální politiku a má zájem na podpoře přeshraniční spolupráce nejen v oblasti kultury.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

Tato kapitola obsahuje teoretické vymezení problematiky a definují se v ní jednotlivé pojmy, které se práce týkají. Jedná se mimo jiné o vymezení pojmů: kultura, cestovní ruch, město, event, euroregion, přeshraniční spolupráce. Z hlediska charakteru této práce je považováno za důležité přiblížit prostředí a zvláštnosti města Český Těšín.

2.1 Město z pohledu teorie

Město je sídelní geograficky vymezený útvar, pro který je charakteristický soubor znaků, jenž jej odlišuje od vesnice. Je to především relativní velikost ve srovnání s vesnicemi, vysoká hustota osídlení, kompaktnost a koncentrace zástavby, typická demografická, sociální a profesní struktura obyvatel (obvykle nepracují v zemědělství, ale naopak v obchodu, průmyslu, službách), poskytování správních, vzdělávacích, obchodních a kulturních možností pro širší okolí. (Juricová, 2009)

Za zmínku stojí názor Sokola (1998, s. 216): „Město je umělý svět, který si lidé tvoří podle svých snů a představ“.

Dle Evropské deklarace urbanistických práv (1992) je ideální město takové, které uspěje ve vyvážení řady sektorů a aktivit v něm probíhajících (doprava, práce, bydlení, volný čas), dodržuje občanská práva, zajišťuje nejlepší podmínky, reaguje na životní styl a postoje svých obyvatel a reflektuje je, bere na vědomí názory všech, kteří město využívají, pracují v něm nebo zde obchodují, vyhledávají zábavu, kulturu, informace, znalosti.

Pro město je specifický také městský způsob života, který je na rozdíl od venkovského více neosobní, anonymní a účelový. Obyvatelům měst klesá množství osobních vztahů a sociálních kontaktů, naopak roste počet profesionálních vztahů a fyzických kontaktů. Ve městech je také proto vyšší koncentrace sociálně patologických jevů jako např. zločinnost, prostituce, závislosti nebo rozpady manželství. Titul Město je udělován za stanovených podmínek (například min. počet 3000 obyvatel) předsedou Poslanecké sněmovny.

Statutární město je městem, jemuž tento status přiznává zákon. V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích se uvádí taxativní výčet statutárních měst. Orgánem města je městské zastupitelstvo a rada města. Navenek město reprezentuje starosta, který stojí v čele městského úřadu.¹

¹ Údaje získány dne 5. 6. 2013 dostupné z <http://www.bavorov.cz/zakon-o-obcich-obecni-zrizeni-v-platnem-zneni-128-2000-sb/d-1041/p1=1029>

2.1.1 Postavení města Český Těšín

Město Český Těšín je v souladu s § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů základním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Dle § 2 cit. Zákona je město Český Těšín veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Město pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Jedním z nejdůležitějších specifíků je jeho geografická poloha na státní hranici s Polskem a poblíž hranice se Slovenskem. Z faktického hlediska nejde o město jedno, ale dvě. Český Těšín a Cieszyn. Český Těšín představuje menší část souměstí, jehož počet obyvatel s polskou částí, Cieszynem, dosahuje zhruba 64 tisíc. (Cichá, 2001)

2.1.2 Geografická poloha

Město Český Těšín leží ve východním výběžku České republiky, asi 50 km východně od města Ostravy. Nachází se na levém břehu řeky Olše (Olzy), na hranici České republiky a Polska. Český Těšín představuje přirozené centrum Těšínského Slezska, které je nejvýchodněji položeným regionem České republiky a leží na hranici s Polskem a Slovenskem. (Cichá, 2001)

Příhraniční charakter regionu poskytuje, zejména po vstupu sousedních zemí do Evropské unie a posléze do schengenského prostoru, možnosti efektivní spolupráce v oblasti průmyslu, infrastruktury, ochrany životního prostředí, kulturně-vzdělávací činnosti a v oblasti turistického ruchu. Také za tímto účelem vznikl euroregion Těšínské Slezsko, který představuje jeden ze čtyř euroregionů Moravskoslezského kraje. Na ploše 3 381 ha zde žije 25,5 tis. obyvatel. (Wawreczka, 2010)

Město Český Těšín se díky své výhodné poloze na křižovatce obchodních cest stalo správním a obchodním centrem regionu.²

2.1.3 Legendy a historie

„Český Těšín – město na hranici, na levém břehu řeky Olše – se nemůže pochlubit významnými stavebními památkami. Pro návštěvníka, který do města přijíždí z vnitrozemí, to může být velké překvapení. Vždyť těšínská historie se píše po staletí. První zmínka o Těšíně pochází z roku 1155. Kdo prochází Českým Těšínem, ale na stopy po dlouhých staletích těšínské minulosti nenarazí. Nenajde v něm staré městské hradby, starobyrou rotundu ani zámek těšínských knížat. Návštěvník se musí vypravit za hranice na pravý břeh řeky do sousedního polského Těšína.“ (Wawreczka, 2010)

Podle legendy se zde v roce 810 setkali po dlouhém putování tři knížecí synové – Bolko, Leško a Češko a nad objevenou studánkou ze samé radosti, těšíce se ze společného setkání, rozhodli se založit novou osadu. Dali jí jméno Těšín. (Wawreczka, 2001)

Vypravování je pouhou pověstí, protože polský kronikář r. 1564 oznamuje, že král Lešek syna Těšimíra ani Těška neměl, uvádí Jura (1993) ve své knize Staré Slezské pověsti.

Těšín ve skutečnosti vznikl v 10. století jako hradisko plnící funkci hraniční kastelánie polského státu. (Janusz Spyra, 2001) Kolem roku 1290 se stal Cieszyn hlavním městem Těšínského knížectví, ve kterém až do poloviny 17. století vládli Piastovci. Město Český Těšín je zajímavé tím, že je snad jediným městem, které vzniklo rozhodnutím Pařížské konference velvyslanců. Velvyslanecká konference zastupující Nejvyšší radu mírové konference formálně dne 28. 7. 1920 zveřejnila své rozhodnutí o rozdělení sporného území Těšínska.

Došlo k rozdělení města na dvě části, levobřežní připadla Československu a vytvořila Český Těšín. V období II. světové války bylo město opět spojeno, ale v roce 1945 znovu dochází k rozdělení. Město Cieszyn si dodnes zachovalo svůj středověký urbanistický ráz s památkami a kouzelnými zákoutími. Tím, že byla řeka Olše stanovena za dělicí čáru v obvodu

²Údaje získány dne 10. 5. 2013 z <http://www.tesin.cz/mesto-cesky-tesin/rozvojove-dokumenty-mesta/strategicky-plan/>

města, byl rozříznut historicky vzniklý organismus na dvě nerovné části. Jednostranně vyvinutý fragment musel být účelně přeměněn na sídlo. (Adamczyk, 2001)

Po válce se rozvíjela především bytová výstavba, rozšířeno bylo železniční nádraží a nově vybudována autobusová doprava. V roce 1945 vzniklo k 25. Výročí založení města Těšínské divadlo s českou a polskou scénou.

V roce 1960 ztrácí Český Těšín statut okresního města, zůstává však nadále významným kulturním a osvětovým centrem, dopravním uzlem a nejvíce frekventovaným hraničním přechodem mezi Polskem a Českou republikou. (Český Těšín - Profil města, n.d.)

V devadesátých letech, současně se změnou politického režimu, se hranice obou států opět otevřely. Vzrůstající provoz na hranici si vynutil stavbu nového hraničního přechodu poblíž města v Chotěbuzi, který byl otevřen v roce 1991. Stále většího významu nabývá přeshraniční spolupráce, a to v nejrůznějších oblastech života, zejména se daří spolupráce na poli kulturním.

V současnosti je město Český Těšín rozděleno do sedmi částí. Připojení jednotlivých částí k městu Český Těšín, probíhalo postupně. V roce 1948 došlo k připojení obce Svibice, v roce 1960 byl připojen Dolní Žukov a v roce 1975 to byly obce Horní Žukov, Chotěbuz, Stanislavice a Mistřovice.

Neúnavnou prací veřejných i soukromých činitelů se překonaly nepříznivé vlivy rozdělení města a utvořil se vyvinutý celek, takže Český Těšín dnes patří k moderním městům České republiky. Předpokladem rozkvětu města byla skutečnost, že byl Těšín od pradávna významnou křižovatkou komunikací, což trvá ve znásobené míře dodnes. (Spyra, 2001)

Díky historickým událostem a častému posunu státních hranic v této oblasti silně zakořenily regionální tradice tří zemí - Česka, Polska a Slovenska. Kulturní kapitál obyvatelstva je důležitým předpokladem pro ekonomický rozvoj města, skládá se z celkové vzdělanosti, jazykových dovedností a obecného kulturního povědomí. Těšínské Slezsko je charakteristické specifickým stavebním slohem a svébytnou folklorní tradicí při hranicích s Polskem a Slovenskem. (Wawreczka, 2010)

2.2 Současný stav a výhled do budoucnosti města a regionu

Dle strategického plánu města z roku 2011 jsou silnými stránkami rozvoje města jeho poloha na hranici Česko - Polské, kulturní zázemí, aktivní občanská společnost, společná česko-polská strategie, z čehož největší příležitostí pro další rozvoj města je využití příhraniční polohy, historické a kulturní tradice města, s cílem přilákat návštěvníky, zvýšit kvalitu života obyvatel a rozvíjet pozitivní image města.

Tabulka 1. SWOT analýza města Český Těšín

S (Strong points) - SILNÉ STRÁNKY	W (Weak points) - SLABÉ STRÁNKY
poloha na hranici Česka a Polska, jeden funkční organismus	špatná kvalita ovzduší
napojení na dopravní infrastrukturu	množství heren a kasin v centru města
lokality pro rozvoj bydlení i obchodních aktivit	nedostatek parkovacích míst na sídlištích
kulturní zázemí	chybějící infrastruktura pro cyklisty a bruslaře
široká síť sociálních služeb	vysoká nezaměstnanost
aktivní občanská společnost	absence chodníků podél hlavních cest v okrajových částech
síť středních škol	nedostatečná kapacita knihovny v centru města
neexistence sociálně vyloučených lokalit	chybějící sál s velkou kapacitou
společná česko-polská strategie	nestabilní a nedostatečná síť prodejen a služeb
	nedostatek oddychových míst pro rodiny s dětmi (např. přehrada)
	nedostupnost bytů pro mladé lidi a sociálně potřebné
	nedostatek občerstvení v centru města
	nepodnětné podmínky pro podnikatelské prostředí
O (Opportunities) - PŘÍLEŽITOSTI	T (Threats) - HROZBY
poloha města na hranici dvou států	nedostatek pracovních příležitostí
potenciál historické a kulturní tradice města	stárnutí obyvatelstva, odliv mladých a vzdělaných
aquacentrum	zhoršující se životní prostředí (ovzduší) - vlivem cizích zdrojů
regenerace a revitalizace zaostávajících území	růst kriminality, růst extremismu
dopravní dostupnost města	nedostatečná kapacita energetických sítí
potenciál studentů středních škol	pokračující krize
	ohrožení záplavami
	složitost administrace dotací
	rozdílná legislativa CZ - PL

Zdroj: (Český Těšín, 2008)

Těžko řešitelným faktem, který výrazně oslabuje image města a kvalitu života v něm, jsou patologické jevy, jako je množství heren, kasin, vysoká nezaměstnanost, nedostatek oddychových míst pro rodiny s dětmi. Ráz centra města a využití obchodních prostor v něm dávají městu punc „alkoholového a vietnamského obchodního podnikání“. (Český Těšín, 2008)

2.2.1 Informace o obyvatelstvu

Ke dni 26. 3. 2011 žilo v Českém Těšíně 25 234 obyvatel (viz tabulka č. 2). Od prvního koncensu v českých zemích v roce 1869 došlo k největšímu nárůstu počtu obyvatelstva Českého Těšína ve druhé polovině 19. století, kdy se populace města mezi roky 1869 a 1900 téměř zdvojnásobila. V současné době populace opět klesá.³

Tabulka č. 2. Vývoj počtu obyvatel Českého Těšína

Rok	1869	1921	1950	1991	2001	2006	2010	2011
Počet obyvatel	5 423	14 559	17 036	27 721	26 429	25 780	25 445	25 234

Zdroj: Lexikon obcí, ČSU, Praha

Z hlediska struktury obyvatelstva dle pohlaví žije v Českém Těšíně dlouhodobě rovnovážný počet žen (51,5 %) a mužů (48,5 %), s mírnou převahou žen. Věková struktura obyvatel ukazuje současný celonárodní demografický trend stárnutí obyvatelstva, což se projevuje v rostoucím počtu osob ve věku nad 65 let. (Český Těšín, 2008)

Český Těšín patří dlouhodobě k městům s náboženskou i etnickou tolerancí a rozmanitostí. Velký vliv na fungování a rozvoj města měla ještě v meziválečné době židovská komunita.

Dle Spyry (2008) žilo v roce 1921 v Českém Těšíně 1021 Židů, což představovalo 12,6 % populace. Český Těšín představuje jedno z národnostně vůbec nejrozmanitějších měst v rámci etnicky homogenní České republiky.

Město je součástí euroregionu Těšínské Slezsko, který má za cíl kromě rozvoje cestovního ruchu zejména výměnu zkušeností a informací při rozvoji regionu, výměnu zkušeností a

³ Údaje získány z http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/1302-11-r_2011

informací z oblasti trhu práce, spolupráci při územním plánování, řešení společných zájmů v oblasti dopravy, komunikací, spojů a bezpečnosti obyvatel, řešení společných problémů ekologie a životního prostředí.

V rámci euroregionu Těšínské Slezsko spolupracuje Český Těšín s obcemi jak na české, tak i polské straně hranice.

2.2.2 Přeshraniční spolupráce

Jedním ze základních atributů každého státu je jeho území vymezené státní hranicí. V obecném slova smyslu je možno výraz hranice definovat jako obvod určitého teritoria. Podle Dočkala et al. (2005) můžeme hranici definovat jako dělicí čáru mezi prostorovou jednotkou nebo skupinou a jednotkou druhou. Hranicemi jsou obecné linie nebo zóny, které oddělují dva kvalitativně odlišné celky - regiony, fyzicko-geografické jednotky, administrativní jednotky, státní útvary apod. (Branda, 2009)

Stále většího významu nabývá přeshraniční spolupráce v nejrůznějších oblastech života, zejména se daří spolupráce na poli kulturním. Dočkal et al. (2005, s. 14) uvádí, že „přeshraniční spolupráce, vytváření souvislých struktur patří mezi nejzajímavější formy regionální kooperace.“

Podle Evropské rámcové úmluvy (1981) jsou přeshraniční spolupráce „jakékoliv společně odsouhlasené akce, jejichž cílem je propagovat a podporovat dobré sousedské vztahy mezi územními společenstvími nebo úřady v pravomoci dvou nebo více smluvních stran, jakož i uzavírat jakékoliv dohody a smlouvy, které budou nezbytné pro dosažení uvedených cílů“. Filosofii příhraniční spolupráce je, že dva nebo více příhraničních regionů si společně dohodnou své záměry, priority a organizují akce, namísto toho, aby jednaly samostatně a případné partnery si na druhé straně hranice hledali až dodatečně.⁴

Neumanová, Kopřiva (n.d.) konstatují, že je příhraniční spolupráce považována za důležitý aspekt Evropské integrace. Zejména, v česko – polských hraničních lokalitách je patrný důsledek integrace v neformální rovině. Jedná se o rozvoj společných sociálních a kulturních projektů místních komunit podpořený rozšiřováním malého pohraničního styku v lokalitách česko-polského pomezí. (Neumanová, n.d.)

⁴ Údaje získány dne 5. 6. 2013 z <http://www.zakony.cz/mezinarodni-094-2000-MS-Sdeleni-o-sjednani-Evropske-ramcove-umluvy-o-preshranicni-spolupraci-MS2000094/>

Pokud chceme mít efektivní spolupráci, musí být realizována na široké základně a společně od samého počátku

Jetmar (2007) konstatuje, že je příhraniční spolupráce považována za důležitý aspekt Evropské integrace. Zejména v česko-polských hraničních lokalitách je patrný důsledek integrace v neformální rovině. Jedná se o rozvoj společných sociálních a kulturních projektů místních komunit podpořený rozšiřováním malého pohraničního styku v lokalitách česko-polského pomezí. Pokud chceme mít efektivní spolupráci, musí být realizována na široké základně, společně od samého počátku.

Souhrnně lze podle Dočkala et al. (2005, s. 15) konstatovat, že „se střední a východní Evropa orientuje převážně na kulturní a vzdělávací projekty. Právě kulturní či vzdělávací projekty odpovídaly nárokům Evropské komise a patřily co do realizace k těm snadnějším“.

Jetmar (2007) zdůrazňuje, že „významným nástrojem rozvoje spolupráce bylo založení euroregionů“.

2.2.3 Euregion

EU region patří mezi nejdůležitější a nejprogresivnější formy příhraniční spolupráce. Pojem euroregion označuje regionální formy spolupráce, zpravidla přes hranice evropských zemí. Pokud hledáme přesnou definici, euroregiony žádnou jednotnou oficiální nebo centrální nemají.

Dočkal et al. (2005) uvádí, že „euroregiony se stávají moderní strukturou v rámci Evropské unie, směřující k rozvoji nové spolupráce občanů“. „Euroregion je přeshraniční region na území členských států EU a států přidružených.“ (Pásková, M., Zelenka, J., 2002, s. 80).

Dále Pásková a Zelenka (2002) uvádí, že v České republice byly k 30. 6. 2001 otevřeny následující euroregiony: euroregion Krušnohoří, euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska, Regionální sdružení obcí a měst euroregion Egrensis, euroregion Praděd, euroregion Silesia, euroregion Těšínské Slezsko, euroregion Labe, euroregion Nisa, euroregion Šumava, Bílé Karpaty, Beskydy. Euroregiony jsou administrativně-teritoriální struktury určené k propagaci přeshraniční spolupráce mezi sousedícími lokálními nebo regionálními autoritami různých států umístěné podél sdílené státní hranice. (Lepík, 2009)

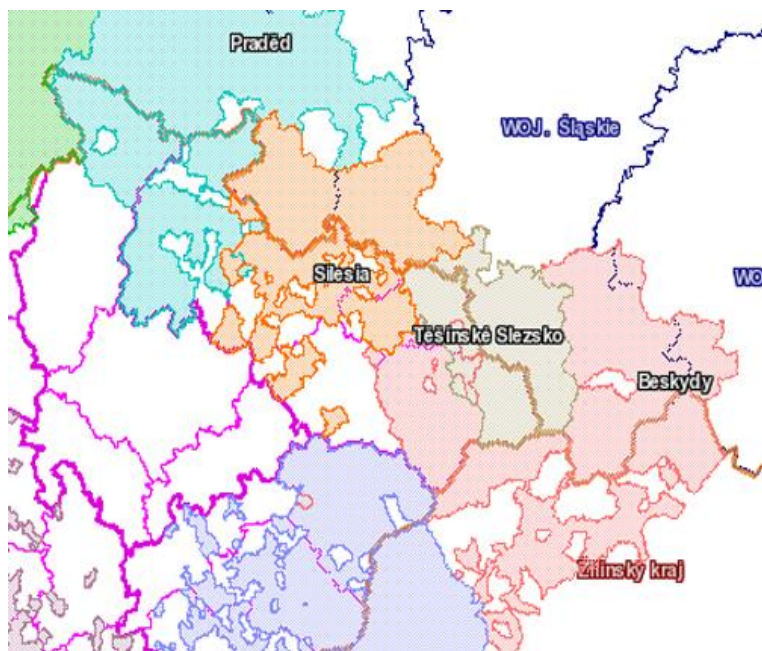
Lze tedy konstatovat, že euroregiony jsou přeshraniční sdružení obcí (tedy sdružení, do kterých jsou zapojeny obce z nejméně dvou sousedících států, zpravidla se jedná o obce ležící v regionu přímo při společné hranici).

Michl (2009) konstatuje ve své práci, že dokumenty Rady Evropy uvádí, že přeshraniční struktury bez právní subjektivity, jež odpovídají svým uspořádáním pracovním společenstvím, mají omezené cíle jako je podpora mezinárodního porozumění kultury či ekonomické spolupráce. Naopak regiony s právní subjektivitou mají více obecné cíle podpory společných zájmů skrze přeshraniční spolupráci. Přeshraniční spolupráce se neomezuje pouze na socio-ekonomický rozvoj a kulturní spolupráci, ale také na další oblasti obecného zájmu obyvatel struktury jako například oblast sociální, zdravotní péče, vzdělávání, řízení odpadů, zachování životního prostředí, turismus, kooperace v případě přírodních katastrof atd.

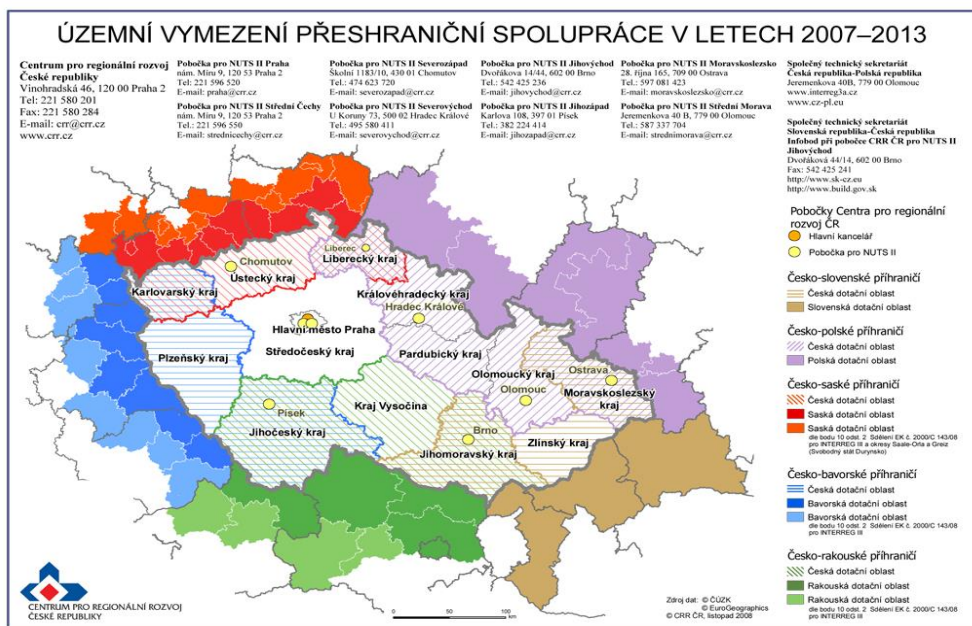
Ve srovnání s jinými formami spolupráce přes hranici („družba“ jednotlivých obcí, spolupráce vyšších územně správních celků, vazby mezi univerzitami, profesními svazy, existence volnějších přeshraničních pracovních sdružení nebo vytváření struktur určených výhradně k administrování projektů pro přeshraniční spolupráci dotovaných z fondů Evropské unie a podobně) jsou euroregiony formou přeshraniční spolupráce, která je nejkompexnější, věnuje se nejvíce oblastem, v nichž je možné usilovat o odstranění negativních dopadů existence hranic na běžný život osob, které podél nich žijí.

Ačkoli pro existenci euroregionů, s výjimkou některých chart Rady Evropy, vlastně neexistuje právní opora, vydobily si postupem času tyto subjekty nemalý respekt. Ve většině zemí EU tyto subjekty disponují důležitým vlivem, ne-li přímo monopolem, co se týče administrování unijních prostředků pro podporu regionální přeshraniční spolupráce. Jedná se zejména o prostředky v rámci tzv. Iniciativy Interreg, která existuje od roku 1989. Euroregiony však s Evropskou unií jako takovou nejsou přímo spojeny, existují i v nečlenských zemích a řadu svých projektů financují nezávisle na Unii, a to z prostředků vybraných výhradně od vlastních členů či jiných sponzorů. V západní Evropě, zejména na hranici mezi Německem a zeměmi Beneluxu, začaly tyto struktury vznikat už od poloviny 50. let 20. století a postupně se ujaly fakticky na všech hranicích mezi demokratickými státy Evropy. Podobným, byť ne tolik integrovaným strukturám, se daří i jinde ve světě, například na hranici USA s Kanadou a Mexikem či na Dálném východě. V České republice se první euroregiony vytvářely od roku 1991 a dnes operují po celé hranici státu.

Obrázek 1. Euroregiony v ČR⁵

Obrázek 2. Územní vymezení příhraniční spolupráce

⁵ Údaje získány dne 10. 6. 2014 z <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/euroregiony/>

2.2.4 Euroregion Těšínské Slezsko⁶

Již na přelomu let 1989 a 1990 začala v Českém Těšíně jednání, jejichž hlavním bodem bylo obnovení vztahů mezi českými a polskými obcemi ležícími v příhraničních regionech a otevření česko-polských hranic. Skutečný rozvoj spolupráce však brzdil pomalý postup jednání mezi československými a polskými orgány. Společným cílem těchto aktivit bylo vytvoření euroregionu Slezsko, který měl vzniknout asi v letech 1995 - 1996. Kvůli obtížnosti sladění představ a požadavků různých částí Slezska a nevyjasněným otázkám kompetencí však k ustavení euroregionu nedošlo. Proto se ve druhé polovině 90. let česko-polská regionální spolupráce přenesla do menších, vazbami pevněji svázaných oblastí, přičemž jednou z takovýchto oblastí bylo i Těšínské Slezsko. V devadesátých letech se změnily politické a hospodářské podmínky, načež začaly obě země usilovat o vstup do Evropské unie. Proto vznikla možnost podpořit projekty dotacemi z EU, v roce 1997 tak začala jednání zástupců české i polské části Těšínska a v roce 1998 byla úspěšně zakončena vyhlášením euroregionu Těšínské Slezsko.

Vznikl 22. dubna 1998 podpisem smlouvy o regionální spolupráci mezi Regionálním sdružením pro česko-polskou spolupráci Těšínského Slezska se sídlem v Českém Těšíně a Stowarzyszeniem Rozwoju i Współpracy Regionalnej "Olza" se sídlem v Cieszyně. Základní organizační struktura euroregionu je Rada euroregionu, kde každou stranu zastupují 4 členové, celá rada má svého předsedu a místopředsedu. Druhým orgánem je Sekretariát euroregionu, kde má každá strana svého sekretáře. Euroregion je dobrovolným společenstvím českých a polských sdružení obcí a měst Těšínského Slezska. Celková rozloha euroregionu Těšínské Slezsko činí 1400 km², z toho 600 km² připadá na českou část, 800 km² na část polskou. Počet obyvatel na jeho území je asi 630 000, 360 000 v ČR a zbývajících 270 000 v Polsku. Celkem je na polské straně euroregionu 16 obcí, na straně české 44.

Úkoly a cíle euroregionu Těšínské Slezsko:⁷

Euroregion podporuje v pohraničních územích rozvoj zejména v těchto oblastech činnosti:

- Výměna zkušeností a informací při rozvoji regionu

⁶ Údaje získány dne 26. 2. 2014 z <http://www.euregio-teschinensis.eu/tesinske-slezsko/>

⁷ Údaje získány dne 26. 2. 2014 z <http://www.euregio-teschinensis.eu/euroregion-tesinske-slezsko/ukoly-a-cile/>

- Výměna zkušeností a informací z oblasti trhu práce
- Spolupráce při územním plánování
- Řešení společných zájmů v oblasti dopravy, komunikací, spojů a bezpečnosti obyvatel
- Řešení společných problémů ekologie a životního prostředí
- Spolupráce při prevenci řešení důsledků živelných pohrom
- Spolupráce v oblasti hospodářské a obchodní
- Rozvoj turismu a cestovního ruchu včetně rozvoje a dalšího zlepšování hraničního styku
- Akce podporující rozvoj kultury, osvěty a sportu, zejména poskytování informací o jednotlivých aktivitách
- Kulturní výměna a péče o společné kulturní dědictví
- Vzájemná spolupráce záchranných a horských služeb na území euroregionu
- Spolupráce mezi školami a mládeží na území euroregionu

Intenzivního řešení se dočkaly především body týkající se rozvoje dopravní a technické infrastruktury. Oblast turistiky, cestovního ruchu a oblast kultury je v přeshraniční spolupráci rozvinuta nejrozsáhleji, ovšem zapojení euroregionu Těšínské Slezsko je zde minimální, poněvadž jeho hlavním úkolem je tvorba a realizace projektů, které čerpají finanční prostředky z předvstupních fondů Evropské unie.

V rámci budoucího programového období jsou předloženy ke schválení nové tematické cíle určené k rozvoji příhraničních oblastí v operačním programu česko-polské spolupráce. Mezi ně spadá také tematický cíl 8, který se zaměřuje na zlepšení dostupnosti a rozvoje přírodních a kulturních zdrojů.

Tematický cíl 8: Podpora růstu posilujícího zaměstnanost rozvojem vnitřního potenciálu jako součásti územní strategie pro konkrétní oblasti, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí, zlepšení dostupnosti a rozvoje zvláštních přírodních a kulturních zdrojů:

- zachování a obnova kulturních a přírodních atraktivit,
- podpora využití nehmotného kulturního dědictví,
- infrastrukturní opatření pro přeshraniční zpřístupnění a využívání kulturního a přírodního dědictví regionu,
- společná marketingová a propagační opatření v oblasti využití přírodních a kulturních zdrojů,
- studie, strategie, plány směřující k využití přírodních a kulturních zdrojů,

2.3 Cestovní ruch

Cestovní ruch je považován podle Heskové (2011) za fenomén dnešní doby, velice rychle se rozvíjí a významně se podílí na rozvoji regionů, měst či obcí. Jeho prvopočátky datujeme k přelomu 19. a 20. století.

Definování pojmu cestovní ruch nelze pokládat za jednoduché a existuje celá řada definic.

Drobná, D. a Morávková, E. (2004) konstatují, že cestovní ruch patří mezi významné ekonomické a sociální jevy současné moderní společnosti. Podporuje podnikatelskou sféru, zejména v oblasti služeb a malého či středního podnikání, přináší příjmy a v neposlední řadě také nové pracovní příležitosti.

Slámová (1993) uvádí, “cestovní ruch může zvyšovat životní úroveň lidí, kteří žijí v dané oblasti.“

Hesková a kol. (2011) uvádí, že na strukturu a vývoj cestovního ruchu působí vlivy okolí (vnější prostředí). Cestovní ruch nejvíce ovlivňuje ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí.

Cestovním ruchem se rozumí způsob uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky, lázeňské léčby a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné prostředí a ve volném čase obyvatelstva. Na cestovní ruch, jako jedno z nejdynamičtějších odvětví ekonomiky, a na kulturu se ve vyspělých zemích začíná nahlížet ze zcela nového úhlu pohledu, a to jako na významný faktor kreativity a tím i konkurenceschopnosti.

Cestovní ruch – turismus je dnes, podle Vitákové (2007, s. 10), právem a často přímo označovaný za turistický průmysl, který tvoří rovněž nesmírně široký komplex činností a podílí se na něm celá řada subjektů.

Definice WTO je považována za nejznámější definici cestovního ruchu a zmiňují se o ní téměř všechny odborné zdroje.

Cestovní ruch je podle Mezinárodní organizace cestovního ruchu definován jako „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší než je stanoveno, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě“ (1991). Tato definice vystihuje podstatu cestovního ruchu a zahrnuje tři podmínky cestovního ruchu, kterými jsou dočasnost změny místa stálého bydliště, dočasnost pobytu mimo něj, vztahy mezi lidmi, jenž cestovní ruch vyvolává, nevýdělečný charakter cesty a pobytu. (Foret, Foretová, 2008)

Podle Indrové (2004) dělíme cestovní ruch na domácí (v rámci jedné země) a zahraniční (při němž dochází k překročení hranic jednoho či více států).

Ideálně by měl být cestovní ruch rozvíjen v dané oblasti tak, aby to odpovídalo kulturním, historickým a ekonomickým tradicím města. (Slámová, 1993)

2.3.1 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Hlavní předpoklady úspěšného rozvoje můžeme rozčlenit na přírodní, kulturně – historické, sociálně - ekonomické, materiálně - technické, politické, ekologické, personální, administrativní, demografické.

2.3.2 Kulturně historické předpoklady

Tyto předpoklady jsou dány především architektonickými památkami, lidovými tradicemi a uměním, kulturními akcemi a existencí významných míst. (Čertík, 2001)

2.3.3 Městská turistika

Městská turistika je specifickým druhem turistiky, která je spojena s pobytem účastníků ve městech. Čertík (2001) uvádí základní motivy

- poznávání kulturních památek a historických památek
- nákupy a další obchodní aktivity
- vzdělávání, účast na školeních, seminářích, jazykových kurzech apod.
- účast na pracovních a služebních cestách
- tranzit, spojený do cílové destinace
- společenská prestiž

K hlavním atraktivitám, jimiž města přitahují návštěvníky, patří dle Čertíka (2001)

- historické památky
- atraktivita moderního umění a architektury
- kulturní zařízení, především divadla, koncertní sály, galerie
- obchodní a nákupní centra
- gastronomická zařízení
- podniky, noční kluby

2.4 Kultura a kulturní cestovní ruch

Termín kultura je odvozen z latinského *colore* (pěstovat, pečovat, obdělávat). Jeho původní význam je skutečně pěstování a zdokonalování předmětu schopného zlepšení a zušlechtnění, prováděné člověkem.

Podstatu pojmu kultura vystihl velice dobře (Damen, 1987, str. 367), když napsal, že kultura jsou naučené a sdílené vzorce či modely života. Tyto vzorce a modely prostupují všemi aspekty sociální interakce mezi lidmi. Kultura je primárním adaptivním mechanismem lidstva.

Celosvětově uznaná definice kultury je zakotvena ve Všeobecné deklaraci o kulturní diverzitě, kterou přijala v roce 2002 agentura Spojených národů UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Dle této definice musí být kultura považována za „soubor distinktivních duchovních a hmotných, intelektuálních i citových rysů, které charakterizují společnost nebo společenskou skupinu, a který zahrnuje vedle umění a písemnictví také způsoby života, způsoby soužití a hodnotové systémy, tradice a přesvědčení“. (Tichá, 2006)

Podle Sokola (2010, s. 294) znamená kultura „souhrn dovedností, zvyků, životních norem, myšlenek a děl, který se v rámci určité společnosti pěstuje a předává učním“.

Jak již bylo zmíněno, kulturu lze vnímat z různých hledisek. Všeobecně lidé za kulturu považují především oblast umělecké tvorby, jako je literatura, hudba, divadlo aj., ale neuvědomují si, že v tomto ohledu je umění pouze její součástí. V souvislosti s touto diplomovou prací je pro nás však důležité antropologické pojetí kultury, které dosáhlo nejširšího uplatnění. Z antropologického hlediska tak můžeme kulturu chápat „v nejširším slova smyslu jako proces kulturní emancipace jedince, lidské společnosti a v užším pojetí jako specifickou sféru společenského života“. Sféru, ve které probíhají určité procesy a vznikají jisté produkty, čímž jsou uspokojovány specifické kulturní potřeby. Velmi dobře vystihl podstatu pojmu kultura Václav Černý, který uvádí, že je kultura celek všech forem lásky a umění, myšlení a jednání, které dovolují člověku být stále svobodnějším a tvořivějším, být stále více člověkem. (Černý, 1991).

Plachetková (2011) uvádí, že činnostmi kulturních organizací a pořádáním kulturních eventů pak vede k rozvoji cestovního ruchu a pozitivně působí i na jiná odvětví.

Z hlediska cestovního ruchu Tichá (2006) konstatuje, že „kultura představuje oblast zahrnující její tradiční podobu a umění, jako jsou návštěvy divadel, muzeí, koncertů, galerií, kulturního dědictví apod., ale i způsob života obyvatel dané oblasti včetně aspektů, jako je jazyk, šaty a kroje, místní kuchyně, hodnoty, zvyky a produkty z něj vyplývající, například architektura, artefakty a související atmosféra.“

Na základě této definice vypracovaly organizace World Tourism Organization (WTO) a European Travel Commission (ETC) schéma znázorňující rozdělení kultury pro účely cestovního ruchu. Kultura je zde rozdělena na primární (vnitřní kruh) a sekundární (vnější kruh). Primární představuje jádro kultury, tradiční a základní prvky lidské kulturní tvorby, tzv. primární prvky kulturního cestovního ruchu. Zahrnuje kulturní dědictví vztahující se k minulosti a umění, tj. současnou kulturní produkci, jako je divadlo, hudba, výtvarné umění, současná architektura, literatura apod.

Sekundární prvky kulturního cestovního ruchu lze rozdělit na životní styl (víra, tradice, zvyky, hodnoty apod.) a kreativní průmysl (móda, design, média, reklama, zábavní průmysl apod.). Primární a sekundární prvky bývají čím dál tím více propojené a z pohledu kulturního turistického častěji tvoří nedělitelný celek. Zejména ve městech se prvky tradiční kultury (kulturního dědictví a umění) a kreativního průmyslu vzájemně ovlivňují a jsou na sobě závislé. Kreativní průmysl představuje nejnovější a zároveň nejdynamičtější složku kultury.

Definicí kulturního cestovního ruchu se dosud zabývalo několik organizací. Od World Tourism Organization (2005) a European Travel Commission, až po úřady místních samospráv v různých zemích světa (2005, s. 2). Uvádíme zde konceptuální definice kulturní turistiky do měst a operativní definice kulturní turistiky do měst. První znamená podle (WTO, 2005) přesouvání se lidí za kulturními památkami do jiných zemí než je země jejich pobytu, za účelem získání nových informací a zkušeností směřujících k uspokojení jejich kulturních potřeb. Druhá definice charakterizuje všechny pohyby lidí směrem ke specifickým kulturním atrakcím, jako jsou památky, umělecké a kulturní projevy, změny a dramata v městech mimo rodnou zemi těchto osob. (WTO, 2005).

Podle Heskové (2006, s. 24) umožňuje účast na kulturním cestovním ruchu uspokojování duchovních potřeb lidí, kteří jsou motivováni možností poznávání kulturního dědictví, kultury a způsobu života rezidentů navštívených cílových míst, možností zábavy a rozptýlení. Kulturní cestovní ruch bývá řazen mezi alternativní formy cestování.

2.4.1 Kulturní turista

Podle McKerchera (2002) je kulturní turista definován jako osoba, která navštěvuje nebo plánuje navštívit atrakci kulturního cestovního ruchu (galerii, muzeum, festival, představení apod.). Člení kulturní turisty do pěti skupin nejen podle důležitosti kultury v jejich rozhodování o účasti na cestovním ruchu, ale také podle hloubky jejich zážitku.

Rozhodný kulturní turista – kulturní zážitek je jeho primárním motivem k návštěvě destinace a přináší mu hluboký zážitek, prohlídkový kulturní turista – primárním motivem je návštěva destinace, ale přináší mu méně hluboký zážitek. Dalším typem je objevitelský turista, který necestuje z kulturních důvodů, ale kterému pak účast na kulturním cestovním ruchu přinese hluboký zážitek. Občasný kulturní turista je takový, pro kterého je kulturní turistika nezajímavým motivem k cestování a výsledek zážitku je slabý. Posledním typem je nahodilý turista, který necestuje za účelem kultury, nicméně některých aktivit se účastní a jeho zážitek je méně hluboký.

Můžeme konstatovat, že pro kulturní cestovní ruch jsou nejdůležitější první tři typy turistů, jelikož je pro ně kultura hlavním motivátorem při výběru destinace anebo jim přináší hluboký zážitek. V závislosti na typu destinace se odhaduje, že podíl kulturních turistů na celkovém počtu návštěvníků tvoří 30–70 %. (McKercher, 2002)

2.5 Event

Hlavní lákadlem jsou pro kulturní turisty eventy, které zprostředkovávají širokou paletu zážitků. Nenajdeme mnoho publikací zabývajících se studiem eventů. Setkáme se pouze s řadou děl, které se zabývají event managementem nebo event marketingem. Velmi obecně můžeme za event podle Bernarda Russella a Alfreda Whiteheada považovat to, co se odehrává v určitém čase na určitém místě. (Šindler, 2003)

Slovo event je anglického původu a dalo by se přeložit jako „zážitek, událost“. (Kotíková a Schwarzhoffová, 2008). Eventy jsou podle nich významnou složkou potenciálu cestovního ruchu.

„Eventy můžeme charakterizovat jako jedinečné, dočasné, speciálně naplánované, řízené a organizačně zabezpečené akce nebo události s dopadem na cestovní ruch“.

Event můžeme nazývat projektem i procesem. (Myslívová, 2007)

Projektem proto, že pokaždé je event jedinečný a narazíme při organizování eventů na činnosti, které jsou pro nás nové. Procesem se nazývá proto, že příprava akce má několik fází, podobných ne-li stejných a průběh a posloupnost je třeba dodržet. (Myslivcová, 2007)

Na základě výše uvedených definic je tedy možné vnímat event jako výjimečnou událost, v jejímž rámci je určitým způsobem komunikováno jisté sdělení, které příjemce vnímá více smysly současně. Můžeme se setkat s tím, že turisté jedou do dané destinace, aby navštívili konkrétní událost. Tento jev nám charakterizuje „event tourism“, který patří mezi současné trendy cestovního ruchu, uvádí Kroupová. (2012)

2.5.1 Charakteristika eventů

Podle Kotíkové a Schwartzhoffové (2008) je event charakterizován těmito znaky:

- je jedinečný a originální,
- je vymezený v určitém čase (má předem určenou dobu trvání),
- je spojen s určitým místem, kde se koná,
- jedná se o uměle vytvořenou, dopředu naplánovanou událost.

Můžeme vymezit i další znaky eventů:

- event má místní přesah,
- event je činitelem zvyšujícím poptávku, v důsledku čehož dochází k výraznému zvýšení návštěvnosti dané destinace,
- event vyžaduje osobní přítomnost návštěvníků,
- event je spojen se silným zážitkem,
- event má pevný harmonogram, který obsahuje část přípravnou, realizační, vyhodnocovací,
- event má předem stanovený rozpočet,
- u větších eventů se na jejich pořádání i financování podílí zpravidla více subjektů.

2.5.2 Obecné dělení eventů

Eventy mohou být různé, existuje jich velké množství typů a druhů, jejich dělení není v odborné literatuře jednotné – autoři se většinou uchylují k vlastní kategorizaci na základě různých specifických rysů konkrétních událostí. A to i přesto, že z podstaty tohoto komunikačního nástroje, kterou je jeho neopakovatelnost a jedinečnost, kategorizovat vlastně ani nelze.

V česky psané odborné literatuře se nejčastěji využívá typologie, kterou uvádíme v tabulce č. 2, zavedená Petrem Šindlerem (2003).

Tabulka 2. Typologie eventů dle Šindlera

<p>Eventy dle obsahu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pracovně orientované eventy - Informativní eventy - Zábavně orientované eventy <p>Podle doprovodného zážitku</p> <p>Eventy dle cílových skupin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veřejné eventy - Firemní eventy 	<p>Eventy dle místa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Venkovní eventy - Eventy pořádané uvnitř <p>Eventy dle konceptu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Event marketing využívající příležitosti - Značkový event marketing - Imageový event marketing - Event marketing know-how - Kombinovaný event marketing
---	--

Zdroj: (Šindler, 2003, upraveno)

Eventy můžeme klasifikovat z mnoha hledisek. Může se jednat o obsah, organizaci, délku trvání. V tabulce č. 3 rozdělujeme eventy podle Kotíkové a Schwartzhoffové. (2008)

Tabulka 3. Typologie eventů podle Kotíkové a Schwartzhoffové (2008)

<p>Podle obsahového zaměření</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní - Sportovní - Eventy zaměřené na místní zvyky a tradice, historii, mýty a legendy - Společenské a zábavné eventy - Náboženské eventy - Specifické eventy v cestovním ruchu Incentivní akce Kongresy, konference, semináře Veletrhy, výstavy Eventy v oblasti hotelnictví a gastronomie - Ostatní eventy (svatební, politické, firemní, vzdělávací aj.) <p>Eventy podle významu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eventy mezinárodní (mega events) - Eventy značkové (Hallmarks events) - Eventy regionální - Eventy místní 	<p>Eventy podle cílových skupin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otevřené, uzavřené - Bezplatné, se vstupenkami <p>Eventy podle místa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Venkovní, vnitřní <p>Eventy podle velikosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mega eventy nad 500 000 úč. - Velké eventy 100 000-500 000 úč. - Střední eventy 10 000-100 000 úč. - Malé eventy méně než 10 000 úč. <p>Podle doby trvání</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krátkodobé – 1 den - Střednědobé – několik dní - Eventy dlouhodobé – delší než týden <p>Eventy podle periodizace realizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné eventy - Nepravidelné - Jednorázové <p>Eventy podle pořadatelského subjektu</p>
--	--

(Zdroj: Kotíková, Schwartzhoffová, 2008, upraveno)

- Členění podle cílových skupin

Důraz se klade na hledisko účastníka. Podle tohoto kritéria rozlišujeme eventy uzavřené a otevřené. Uzavřené eventy jsou určeny pro přesně vymezený okruh pozvaných účastníků, přičemž se může jednat o akce jak soukromé, tak i pořádané nějakou firmou nebo institucí, neziskovou organizací či subjektem veřejné správy.

Otevřené eventy jsou určeny pro jakéhokoliv zájemce, jsou přístupné všem. Podle této klasifikace ještě rozdělujeme eventy na volné a takové, na kterých se platí vstupné.

- Členění podle místa

Celou akci ovlivňuje výběr místa, proto patří mezi důležité aspekty při plánování eventu. Rozlišujeme venkovní eventy (open air, outdoor) a eventy pořádané uvnitř (indor).

- Členění podle významu

- eventy mezinárodní – jsou to akce na mezinárodní úrovni, akce má pro destinaci výrazný ekonomický dopad a setkává se tu velké množství návštěvníků, v cizojazyčné literatuře se můžeme setkat s pojmy Mega events),
- eventy „značkové“ – jsou úzce spjaté s daným místem, dotvářejí jeho image, mají celostátní nebo i mezinárodní význam,
- eventy regionální – jejich význam je omezen na určitý region, tento event navštěvují spíše obyvatelé místního regionu,
- eventy místní, regionální – tvoří významnou nabídku pro místní obyvatele dané destinace a návštěvníky z blízkého okolí.

- Eventy podle doby trvání

Musíme rozlišovat dobu účastníků na eventu a dobu trvání akce. Doba trvání eventu může být shodná s dobou účasti na něm, ale může být i rozdílná. Např. může docházet k opakované návštěvě během trvání eventu nebo může být účast jen krátkodobá. Eventy dělíme na krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé.

- Eventy podle pořadatelského subjektu

Řada subjektů může pořádat eventy. Patří sem subjekty působící v oblasti veřejné správy (město, obec, kraj), neziskové organizace, obchodní společnosti a fyzické osoby. Při pořádání eventu zpravidla dochází ke spolupráci mezi subjekty. Financování bývá společné, vícezdrojové a nechybí také sponzoři.

- Eventy podle periodicity realizace

Můžeme rozlišit eventy pravidelné (každoroční). Tato pravidelnost konání eventů z nich může vybudovat určitou „značku“. Příznivě ovlivňují návštěvnost a image destinace. Existují však také eventy jednorázové, neopakovatelné.

- Eventy podle obsahového zaměření (tematické)

Nejvýznamnější je členění tematické, tedy podle obsahu eventů.

Getz (2007) člení eventy na kulturní, umělecké a zábavné, politické, sportovní, rekreační, obchodní, vzdělávací a soukromé.

Podle Šindlera (2003) existuje členění podle obsahu na pracovní orientované eventy, informativní eventy a zábavně orientované eventy.

Kotíková a Schwarzhoffová (2008) dělí eventy podle obsahového zaměření na kulturní, sportovní, eventy zaměřené na místní zvyky a tradice, společenské a zábavné eventy, náboženské eventy, specifické eventy a ostatní eventy.

2.6 Kulturní eventy

Jak už bylo popsáno v minulé kapitole, nejdůležitější je dělení eventů podle jejich obsahu, tematického zaměření. Vychází z druhu zážitků, které tyto eventy nabízejí. My se budeme zabývat pouze charakteristikou, která se vztahuje k diplomové práci. Jsou to kulturní eventy, které se dále dle Kotíkové a Schwarzhoffové (2008) člení na festivaly a přehlídky, kulturní eventy pro mladé - letní hudební festivaly, venkovní představení, koncerty, muzikály a ostatní kulturní eventy. Vzhledem k charakteru naší práce si ještě představíme eventy zaměřené na místní zvyky a tradice, historii, mýty a legendy.

Dle Markové (2011) mají kulturní eventy kromě ekonomických dopadů především společenský a sociální význam. Lidé se díky nim identifikují s místem svého bydliště, společné zážitky zlepšují mezilidské vztahy, přičemž posilují tzv. sociální kapitál. Kulturní eventy jsou prostorem k vyjádření společenských hodnot a udržování tradic. Prostřednictvím participace na kulturních eventech se mohou návštěvníci vzdělávat a rozvíjet vlastní kreativitu.

Kulturní eventy řadíme dle Kotíkové a Schwarzhoffové (2008) mezi tradiční. Mají dopad jednak na místní obyvatele, jednak na návštěvníky destinace.

2.6.1 Festivaly a přehlídky

Festival je významná atraktivita cestovního ruchu. Dle Páskové a Zelenky (2012) je festival slavnostní, soutěžní či nesoutěžní, veřejná umělecká přehlídka (divadlo, folklór, hudba, tance aj.), může se konat periodicky. Slovo festival je odvozeno od latinského slova *festive*, jehož význam je událost či oslava.

Co je podstatou festivalu? Je to společenská událost, která se koná periodicky ve stejném čase. (Janečková, 2010)

Dále Janečková (2010) uvádí, že festival je událost (event.), která se týká určitého jedinečného druhu.

V dnešní době jsou známé různé druhy festivalů. Od náboženských, divadelních přes hudební, filmové, jazzové až po rockové. Návštěvníci těchto eventů jsou dlouho dopředu seznámeni, kdy a kde se bude daná akce pořádat, a jaký bude její program. Festivalu se může zúčastnit jakákoliv osoba, která si koupí lístek, díky němuž má do prostor konání přístup. Součástí bývají i doprovodné akce k hlavnímu programu, čímž se naplňuje maximální využití času na tomto eventu stráveného. (Janečková, 2010)

2.6.2 Kulturní eventy pro mladé – letní hudební festivaly

V poslední době se stal tento druh eventu fenoménem dnešní mládeže. Éru masových letních hudebních open-air festivalů zahájil Woodstock. Uskutečnil se 15. - 18. srpna 1969 ve státě New York. Woodstock byl spojen s protestem proti válce ve Vietnamu, a právě tato silná myšlenka, spojená s obrovskými emocemi, přilákala enormní množství návštěvníků, kterým nevadil ani vytrvalý déšť. Woodstock 1969 byl jedinečný, už nikdy později se nepodařilo zopakovat stejnou atmosféru, tentýž náboj akce a vysokou návštěvnost. (Tiber & Monte, 2007)

„Hudební festival je event zaměřený na hudbu a podobné aktivity. Tento druh festivalu je obvykle přehlídkou interpretů zaměřených na určitý hudební žánr, ať už je to rock, pop, klasická hudba, metal nebo jazz. Tyto hudební akce bývají často doprovázeny zajímavými průvodními činnostmi.“

2.6.3 Venkovní představení

Jsou to eventy pod širým nebem, často v atraktivním či historickém prostředí, které doprovázejí turistickou sezonu.

2.6.4 Koncerty, muzikály

Koncerty jsou v kulturní nabídce lákavým prvkem. V České republice přitahují pozornost. Jednotná definice, podobně jako u mnohých jiných pojmů, neexistuje. Nejvýstižněji muzikál definoval divadelní guru Ivo Osolsobě: „Muzikál je divadlo, které mluví, zpívá a tančí...“. Muzikál je tedy plodnou spoluprací činohry, zpěvu a tance. (Pásková, 2002)

Co je vlastně muzikál? Můžeme si představit typické divadlo, kde je však mluvené slovo nahrazeno zpěvem. Již divadelní představení je velmi náročné na zvládnutí, o to náročnější je jeho nazpívání. V poslední době však návštěvnost muzikálů velmi vzrostla. Zpěv a výborně zvolená hudba zní častěji lidskému uchu lahodněji než monotónní mluvené slovo. Mnohdy jsou muzikály prováděny ve stylu moderního popu nebo rocku. Některé velmi známé muzikály mají předlohu v muzikálech filmových, jako je například Pomáda, Noc na Karlštejně aj. Tato představení mají vždy velkou návštěvnost. Lidé hudbu rádi vnímají a často se stane, že si během představení uvědomí, že si známé písně zpívají spolu s divadelními postavami. Zde se tedy potěšení z účasti násobí hned několikrát. (Janečková, 2010)

2.6.5 Ostatní kulturní eventy

Do ostatních eventů můžeme zařadit například výstavy. Podle Janečkové (2010) je hlavním smyslem výstav předvést služby či výrobky, ale neprodávat je. Na výstavách se předvádějí většinou prototypy určitých novinek na trhu. Záměry tohoto eventu tedy nejsou komerční, ale spíše vzdělávací, sociální nebo také naučné. Lidé ze široké veřejnosti se zde mohou potkávat a debatovat nad společným tématem týkajícím se produktů, které jsou součástí výstavy. Organizace těchto výstav je časově velmi náročná. S velkým předstihem se musí připravit plány místa, kde se bude celá výstava odehrávat, domluvit jeho pronájem od města či městské části, a dále rozdělit tento prostor na určitá stanoviště, která si pronajmou pečlivě vybrané firmy. (Janečková, 2010)

2.6.6 Náboženské eventy

Pod tímto pojmem se skrývá hned několik velmi důležitých svátků, které se každý rok opakují, a které doprovází silné náboženské téma. Příkladem mohou být Vánoce, Velikonoce či Dušičky. Každý z těchto svátků je všem velmi dobře znám, všichni ho nějakým svým, sobě nejvíce vyhovujícím, způsobem slaví. V dřívějších dobách se tyto sváteční dny braly mnohem vážněji. Duch těchto svátků byl vždy nejvíce cítit na vesnicích a v malých městech. S postupem času zesiloval tlak obchodníků na city svých zákazníků a z těchto dnů se staly spíše komerční upoutávky na dárky a kýčovitě zboží. Marketingoví experti sázejí na psychiku zákazníků, kteří se na tyto dny těší a snaží se jim všemi možnými způsoby vnutit jakýkoliv výrobek či službu. Nejvíce komerčními svátky jsou, dle mého názoru, v dnešní době Vánoce a Památka zesnulých, které přestávají být svátky tak, jak je známe, začíná se místo nich velmi často objevovat, především mezi mladými lidmi, slavení Halloweenu. (Janečková, 2010)

2.6.7 Místní zvyky a tradice

Za kulturní eventy jsou považovány folklorní festivaly. Vážou se k určitému regionu, vycházejí z jeho tradic a místní kultury. Jsou vždy spojené s danou destinací. Tradice lidové kultury mají v současnosti různé podoby, někde velmi nápadné. Projevy jsou významnými prvky historické paměti a zahrnují zejména lidovou slovesnost, hudební a taneční folklor, hry, obřady, obyčeje a zvyky, způsob obživy a tradiční zemědělské postupy, řemeslnické výrobky a technologické dovednosti, metody a díla lidového stavitelství a další druhy lidové umělecké výroby.

Pásková a Zelenka (2002) uvádí, že folklór je souhrnné označení té části lidové kultury, jejímiž projevy je hudba, slovesnost, divadlo a tanec.

K tradicím oba konstatují, že je to souhrn myšlenkových, duchovních, uměleckých i praktických vědomostí, dovedností a postojů, které se předávají z generace na generaci a je to duchovní a kulturní dílo.

2.7 Zahraniční elektronické zdroje k tématu kulturní eventy a příhraničí

V rámci studia informačních zdrojů byly zahrnuty také elektronické informační zdroje. A směřovalo se na pojmy relevantní k tématu kulturního turismu a kulturních eventů. V elektronických databázích bylo po zadání klíčových slov vyhledáno omezené množství vhodných odkazů. Jednalo se o novinové články či články z časopisů.

Článek s názvem *Renewal of Territorial Governance Through Cultural Events* (Arnaud Charlene, Soldo Edina, Keramidas Olivier, 2012) pojednává o situaci ve Francii, kde od roku 1980 decentralizace zvýšila možnosti, rozpočty a autonomii místních orgánů, což mělo za následek vznik skutečného územního strategického řízení. Za tímto novým rozdělením moci mezi veřejnými a soukromými subjekty leží výzva řízení zúčastněných stran. Některé oblasti jsou jasně upraveny (sociální oblast, městské a venkovské plánování a rozvoj), zatímco ostatní zůstávají ve stavu zmatku. To vyvolává otázku, do jaké míry mohou být kulturní akce aktivátory územní blízkosti, chápané jako účinný systém územní správy. Autoři analyzují dopady jedné události, Picasso-Aix 2009 v obci na jihu Francie pomocí 65 semi-strukturovaných rozhovorů se zúčastněnými stranami akce. Nabízejí interpretační rámec pro analýzu dopadu kulturních akcí na územní správu.

Další článek *Socio-Cultural Impacts of Major Event* (Liu, 2014) popisuje významné ekonomické a sociokulturní dopady eventů na cílové a hostitelské společnosti. Zaměřuje se také na sociokulturní dopady událostí. Jako příklad jsou uvedeny sociálně-kulturní vlivy Evropského hlavního města kultury Liverpool na sociálně marginalizované skupiny obyvatel. Výzkum je založen na analýze kvantitativních a kvalitativních údajů shromážděných ze čtyř odlišných čtvrtí, které pomáhají ke srovnání toho, jak velká událost může ovlivnit široký průřez populace. Výsledky výzkumu ukazují tři dimenze sociokulturních dopadů událostí, které by mohly přispět ke zvýšení kvality života, včetně účasti a zájmu o kulturní aktivity, dostupnosti, vlivu kulturních akcí a sociálních dopadů, pokud jde o posílení vnímání místa a lokální identity.

Tématem eventů se zabývá také článek *Among the events* (Lorusso, Alberto, 2013), kde autoři přemýšlejí o tom, jak Milan Expo 2015 a Ravenna, Evropské hlavní město kultury 2019, může přilákat investice pro místní ekonomiku a podporu kultury. Vysvětlují, že financování, sponzorství, reklama a propagace jsou od roku 2009 na poklesu, ale finanční prostředky na akce zůstávají stabilní. Domnívají se, že dvě výše zmíněné kulturní akce mohou pomoci vytvářet nové pracovní příležitosti a podpořit ekonomickou hodnotu kulturních statků.

Článek *Effects of historical events on the preception of and in border regions and cross-border co-operation - Examples from Austrian-Slovenian and Czech-Polish border regions* (Ziener, 2012)

popisuje vliv historických událostí v příhraničních oblastech na přeshraniční spolupráci a uvádí příklady z rakousko-slovinského a česko-polského vnímání hranic v pohraničních oblastech. Popisuje i přeshraniční aktivity, které jsou stále ovlivněny historickými událostmi, procesy a konflikty. Nástin dějin obou příhraničních oblastí se zaměřuje především na tyto události a procesy, které ovlivnily hraniční politiku či vztahy mezi oběma státy, odhalují různé polohy a pojetí dějin. Příklady ukazují, jak mají různé historicky společné prvky vliv na napětí, stejně jako mají procesy odcizení a konvergence dopad na přeshraniční interakci.

Tématu příhraničí se věnuje také článek *Strategic management role in building competitive cross-border region on the example of operational programme CBC Czech Republic – Poland 2007-2013* (Malkowski, 2013), který popisuje budoucnost regionů v globalizované světové ekonomice a jejich závislost na schopnosti vytvořit integrovaný konkurenční produkt. Tvrdí, že vytvoření konkurenčního euroregionu spočívá v dosažení stanovených cílů v příhraničí. V případě polsko-české hranice je to možné díky využití unikátních zdrojů, šancí a příležitostí, které pomohou uspokojit stávající a budoucí potřeby obyvatel tohoto regionu. Vytvoření takového produktu v příhraničních oblastech vyžaduje strategické plánování a soudržnost při plnění cílů. Zdůrazňuje význam strategií a potřebu změny vnímání hraničních regionů, které jsou nyní považovány za méně důležité.

3 CÍLE A ÚKOLY

Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit současnou situaci pořádaných kulturních akcí (eventů) v Českém Těšíně a provést komparaci s hraničním Cieszynem, který sousedí v Polské republice. Na základě výsledků ankety u organizací pořádajících kulturní eventy získat přehled o pozitivích a negativích příhraničního prostředí pro realizaci kulturních akcí. Pomocí anket u respondentů obou měst zjistit priority a preference v oblasti kulturního vyžití a faktorů, které ovlivňují návštěvnost akcí.

Dílčím cílem práce je charakterizovat organizace, které se zabývají pořádáním kulturních eventů v příhraničním prostoru.

Výzkumné otázky

1. Zjistit zkušenosti organizací, které se zabývají realizací kulturních eventů v Českém Těšíně.
2. Jaké typy kulturních eventů jsou pořádány?
3. Jsou obyvatelé obou měst spokojeni s nabídkou kulturních eventů, a zda jsou jimi navštěvovány?
4. Jaké jsou přínosy přeshraniční spolupráce na kulturních eventech?

4 METODIKA

4.1 Metoda sekundární analýzy

Při zpracování dané problematiky se použily sekundární zdroje dat, které byly využity v jednotlivých tématech řešené problematiky. Data byla získávána z dostupných statistických údajů, informace z odborných publikací, brožur, výročních zpráv, data z městských, obecních zdrojů a diplomových prací. Byla použita data také z internetových zdrojů. Využity byly webové stránky vybraných subjektů. Za nejvýznamnější statistické údaje považují především sekundární data získaná průzkumem v příhraničním Cieszyně v roce 2012. V referenčním seznamu uvádíme literaturu, kterou jsme použili v jednotlivých tématech řešené problematiky. Data byla získávána také z internetových zdrojů. Také jsme využili webové stránky vybraných subjektů.

Opíráme se také o osobní zkušenosti, které jsme získali pracovní činností v DDM Český Těšín. Jedná se o využití zkušeností z oblasti zkoumané problematiky, znalosti lokality a zkušeností z největších navštívených akcí.

4.2 Metoda primární analýzy

a) primární analýza provedená anketním šetřením

Prostřednictvím empirického šetření byla získána primární data, která byla následně vyhodnocena a zpracována. Respondenti byli osloveni emailovou korespondencí, ve které jsme je požádali o vyplnění ankety na téma „Kulturní eventy (akce) v Českém Těšíně“ a poslali odkaz na <http://mojeanketa.cz/surveys/> <http://mojeanketa.cz/pruzkum/209854355/>. Po skončení výzkumu byly výsledky převedeny do programu Microsoft Excel 2007.

Jedná se o nepřímou metodu sběru dat. V současné době se stal internet jedním z hlavních zdrojů informací v různých sociodemografických skupinách. Mezi výhody online průzkumů patří rychlejší, efektivnější a levnější (ve srovnání s osobním nebo telefonickým dotazováním či skupinovými diskuzemi) sběr dat, možnost vytvořit otázky, které tradiční metody nedovolí (škály pořadí, maticové otázky...), webové průzkumy mají možnost více odpovědí, více času pro formulování odpovědí, vyšší anonymitu a soukromí prostřednictvím internetu, respondent odpovídá upřímněji než při osobním dotazování.

Anketa (viz příloha č. 6)

Publikovaná - 2. dubna 2013

Anketa uzavřena - 28. května 2013 v 16:44

Anketa obsahovala 12 otázek – otevřené, uzavřené a polootevřené

Anketa byla vyhotovena totožně dle ankety z Cieszyna, aby se mohla provést vzájemná komparace. Dále byla doplněna o otázku potřebnou pro účely magisterské práce.

Informace byly získány celkově od 433 respondentů. Z celkového počtu bylo 265 žen a 168 mužů. Respondenti byli ve čtyřech věkových kategoriích.

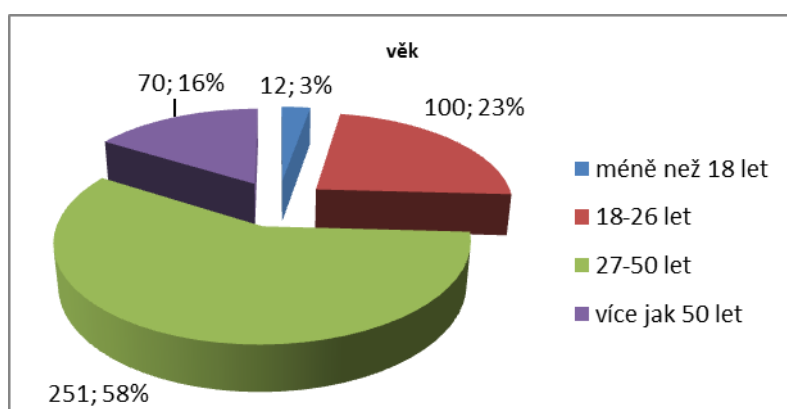
12 respondentů bylo mladších 18 let a méně z toho 7 žen a 5 mužů

100 respondentů ve věku 18-26 let z toho 60 žen a 40 mužů

251 respondentů ve věku 27-50 let z toho 152 žen a 99 mužů

70 respondentů bylo starších 50 let a více z toho 46 žen a 24 mužů

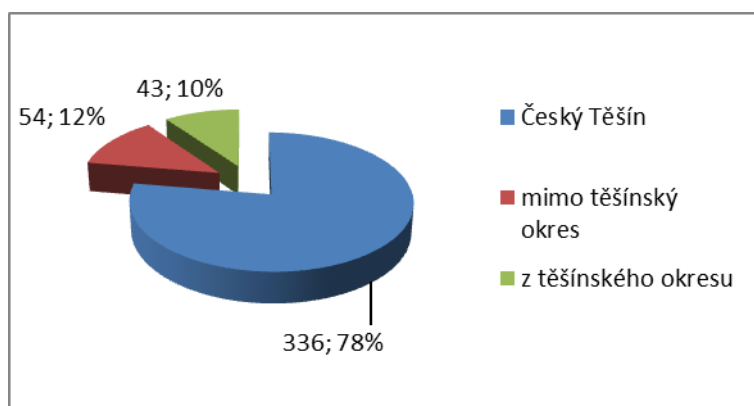
Obrázek 3 Věk respondentů

Zdroj: vlastní šetření

Z celkového počtu byla nejvíce zastoupena kategorie 27-50 let (58 %) a nejméně méně než 18 let (3 %). Respondenti věkové skupiny 18-26 let byli zastoupeni 23 % a nad 50 let a více odpovědělo 16 % respondentů.

Obrázek 4 Bydliště respondentů

Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce respondentů, tedy 78 %, bylo z Českého Těšína a nejméně, tedy 12 %, uvedlo bydliště mimo těšínský okres. Z těšínského okresu odpovědělo 10 % respondentů.

Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Z celkového počtu 433 respondentů uvedlo nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské s maturitou 118 (27 %), dále pak vzdělání magisterské 106 (24 %) a bakalářské 76 (18 %).

Na čtvrtém místě uvádělo 44 (10 %) respondentů vyšší odborné vzdělání.

b) primární analýza formou anketního šetření v organizacích

Organizace byly osloveny emailovou korespondencí, ve které jsme je požádali o vyplnění ankety na téma „Kulturní eventy (akce) v Českém Těšíně“ a poslali odkaz na <http://mojeanketa.cz/surveys/>. <http://www.mojeanketa.cz/pruzkum/209899687/>. Po skončení výzkumu byly výsledky převedeny do počítačového programu Microsoft Excel 2007.

Anketa pro organizace (viz příloha č.4)

Publikovaná - 2. dubna 2013

Uzavřena: 28. května 2013 v 17:01

Obsahovala 11 otázek – otevřené, uzavřené a polootevřené

Zúčastnilo se celkem 15 organizací. Z toho 10 z Českého Těšína a 5 z Cieszyna.

Pracujeme se vzorkem 15 organizací, které se zabývají organizováním kulturních akcí.

V rámci šetření jsme oslovili primárně 18 organizací pracujících v oblasti kultury v Českém Těšíně a Cieszyně.

Všechny subjekty se nacházejí a fungují na hranici měst Český Těšín a Cieszyn a obdržely list šetření s předstihem.

Ke zpracování nedoručily list šetření 3 subjekty - Galerie Szara, bibliotéka v Cieszyně a Muzeum Těšínska.

Subjekty byly roztříděny a charakterizovány.

4.3 Komparace výsledků z Cieszyna a Českého Těšína

Ke komparaci byly použity výsledky primárního výzkumu a výsledky sekundární analýzy z Městského úřadu v Cieszyně, provedené 27. 3. 2012. Anketu v Cieszyně vyplnilo 637 respondentů. Vzhledem k tomu, že v Cieszyně žije 35 000 obyvatel a v Českém Těšíně 25 234 obyvatel, porovnávalo se za Český Těšín 433 respondentů a za Cieszyn 637 respondentů

5 VÝSLEDKY

5.1 Analýza organizací pořádajících kulturní akce

Na české i polské straně existují organizace, instituce a občanská sdružení, která nabízejí v rámci svých aktivit dostatek kvalitního kulturního vyžití pro všechny věkové kategorie obyvatelstva a zabezpečují tímto uspokojení poptávky v oblasti kultury v dané oblasti.

Data byla získána primární formou anketního šetření v organizacích a sekundární formou sběru dat z internetových stránek, brožur a výročních zpráv jednotlivých subjektů. Je uveden přehled organizací se stručnou anotací.

Z právního hlediska jsou některé subjekty příspěvkové organizace města Český Těšín a Cieszyn a některé subjekty jsou občanská sdružení. Výsledky našeho šetření jsou rozděleny na část grafickou, znázorněnou v tabulkách, obrázcích a část popisnou, která obsahuje charakteristiky organizací, jednotlivé informace o akcích a jejich návštěvnosti, financování eventů a přeshraniční spolupráci.

Na české straně uvedlo 7 organizací právní formu občanského sdružení a 5 organizací právní formu jako příspěvková organizace, z toho 4 mají jako zřizovatele město a 1 organizace je řízena Moravskoslezským krajem. V Cieszyně jsou 3 organizace příspěvkovými organizacemi a 2 instituce jsou občanská sdružení.

Na otázku, „zda organizují společné akce v Českém Těšíně a Cieszyně“, odpovědělo 93 % institucí, že společné akce jak v Českém Těšíně, tak v Cieszyně, organizují. Pouze jedna organizace, a to Těšínské divadlo, společné akce neorganizuje.

Stoprocentní odpověď zazněla na otázku „zda organizace na akcích spolupracují s organizacemi z vedlejšího příhraničního města“. Všechny šetřené organizace s hraničním partnerem spolupracují vždy.

V plném znění jsou zde uvedeny odpovědi respondentů - subjektů - na otázku: „Proč považují příhraniční spolupráci za přínosnou“.

- Přeshraniční spolupráce je důležitá a přináší konkrétní výsledky v podobě kvalitních akcí, projektů, vede ke sblížení a propojení kultur. (Občanské sdružení EducationTalentCulture, 2013)
- Povědomí o společné kultuře, setkávání lidí z obou stran hranice při kulturních akcích, přispívá ke vzájemnému porozumění a odbourávání stereotypů mezi lidmi. (Čítárna a kavárna Noiva/Avion, 2013)
- Napomáhá kontaktům a poznání umělců v přeshraniční oblasti. (OS Půda, 2013)
- Je přínosná pro vzájemné obohacování obou národů, pro podporu jazykových znalostí a schopnosti dorozumívát se, prolínání kultur. (Městská knihovna, 2013)
- Spojuje nás dlouholetá (více než 20letá) tradice spolupráce s uvedenými organizacemi. (COK-Dom Narodowy, 2013)
- Navazování nových vztahů a přátelství, propojování kultury - jedno město jedna kultura. (KaSS „Střelnice“, 2013)
- Příhraniční spolupráce je velmi potřebná a přínosná. Každá aktivita spojující obyvatele příhraničních obcí vede k zániku stále přítomných konfliktů a nedorozumění. Vzájemná výměna zkušeností pomáhá a podporuje rozvoj spolupracujících organizací. (Zamek Cieszyn, 2013)
- Je přínosná. Rozšiřuje obzory jak organizátorům, tak účastníkům akcí. Dělá město Těšín unikátním v kontextu Evropy. (Petrklíč help, 2013)
- Vzhledem ke geografické poloze města a jeho multikulturní historii i dvojjazyčnému prostředí je pro nás kontakt s polskou, ale i slovenskou stranou kulturní obce neodmyslitelnou součástí naší práce, jejímž cílem je bavit, vzdělávat, spolupracovat a obohacovat vzájemně národní kulturu. (Těšínské divadlo, 2013)
- Usilujeme o česko-polské publikum pro naše akce. Vidíme v tom přínos pro propojení občanů Českého Těšína a Cieszyna. (Čajový institut, 2013)
- Přínosná pro poznání kultur pro občany nejen našeho regionu, pro společné financování akcí. (DDM Český Těšín)

- V letošním roce se uskuteční již 24. ročník divadelního festivalu, což je samo o sobě příkladem dlouhotrvající a úspěšné česko-polské spolupráce. (Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka, Oddział Regionalny w Cieszyně, 2013)
- Spolu s českým partnerem organizujeme polsko-český přeshraniční projekt - filmovou přehlídku. Konkrétním výsledkem je 15 realizovaných edicí a mnoho spokojených účastníků a hostů. Ano, přeshraniční spolupráce je přínosná. (Stowarzyszenie Kultura na Granicy, 2013)
- Pro posilování vzájemných společenských i kulturních vztahů. (Campanella o.s., 2013)
- Je přínosná. V prostorách divadla se koná mnoho aktivit v rámci přeshraniční spolupráce - filmová představení, divadelní představení, koncerty. (Teatr im. Adama Mickiewicza, 2013)

5.1.1 Organizace působící v Českém Těšíně

Těšínské divadlo

Sídlo organizace: Ostravská 67, Český Těšín

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 29. 4. 1945

Počet zaměstnanců: 120

www.tdivadlo.cz

Největší akce a její návštěvnost: Festival divadel Moravy a Slezska, 4000 návštěvníků

Těšínské divadlo vzniklo v roce 1945. V roce 1960 se přestěhovalo do nové, v moderním stylu postavené budovy. Divadlo má dvě scény a je jediným profesionálním divadlem s polskou scénou v Česku. Herecký soubor české scény má 16 členů, v sezoně připravuje 6 premiér a v roce 2007 odehrál 201 představení. Polská scéna má stejný počet členů a okolo 150 odehraných představení ročně.

Těšínské divadlo spolupracuje s PZKO, Kongresem Poláků v ČR, s divadlem z Cieszyna. Své kulturní akce finančně zajišťuje vlastními příjmy, dotačními programy města, kraje, ministerstva.

1. ledna 1991 byl ustanoven dnešní název Těšínské divadlo Český Těšín.

Těšínské divadlo je ojedinělou výjimkou v českém divadelním světě, neboť v něm působí pod jednou střechou umělecké soubory dvou národností, Česká a Polská scéna, a od svého vzniku bylo koncipováno jako divadlo repertoárového typu hrající pro všechny věkové a sociální vrstvy, a jako divadlo zájezdové pro oblast celého Těšínského Slezska. Od roku 1951, po vzniku polské scény, hraje Těšínské divadlo dvojjazyčně - v českém i polském jazyce. V roce 2008 se stala součástí Těšínského divadla také loutková scéna Bajka, která uvádí loutková představení v českém i polském jazyce.

Česká scéna Těšínského divadla absolvuje svoji šedesátou devátou sezónu a okruh její působnosti se stále rozšiřuje. Herecký soubor české scény má 16 členů a během sezony nastuduje 6 premiér. Počet odehraných představení má stoupající tendenci, ročně hraje kolem 150 představení. Kromě domovské scény v Českém Těšíně hraje v 6 městech na území Těšínského Slezska a hostuje v Polsku a Čechách. V galerii Těšínského divadla byla k vidění mezinárodní výstava nazvaná Těšínské knížectví v objektivu. Výstava zorganizovaná českotěšínským PZKO byla soutěží, do níž různí autoři z obou břehů Olše zaslali přes 60 prací. Odborná porota vybrala pět nejlepších, ale všechny snímky jsou zajímavým pohledem na okolní region a jeho krásy. Ojedinělým projektem Těšínského divadla byl společný projekt obou scén „Těšínské nebe - Cieszynskie niebo“ trojice autorů - Jaromír Nohavica (hudba), Radovan Lipus (scénář a režie) a Renata Putzlacher (scénář, překlady písní, dramaturgie).

Dům dětí a mládeže Český Těšín

Sídlo organizace: Hrabinská 33, Český Těšín

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 7. 9. 1949

Počet zaměstnanců: 16

Dobrovolných: 2

www.ddmtesin.cz

Největší akce a její návštěvnost: Poklady z Těšínské truhly – 3000 návštěvníků

Dům dětí a mládeže v Českém Těšíně je druhý nejstarší dům v České republice. Jeho posláním je vytvářet podmínky pro trvalé uspokojování volnočasových potřeb dětí, mládeže i dalších klientů při realizaci jejich aktivit ve volném čase. Veškeré jeho aktivity jsou zajišťovány profesionálními pracovníky a externími odborníky. V současné době pracují v DDM 3 střediska. Kulturou a kulturními akcemi se zabývá Kulturně vzdělávací centrum

(KVC). Hlavním předmětem činnosti KVC DDM je uspokojování dětí, mládeže a široké veřejnosti našeho města i spádových obcí v zájmové, kulturní, vzdělávací a společenské oblasti. Aktivity KVC se dotýkají zejména neprofesionální sféry, vytváření zázemí zájmové i klubové činnosti a velký důraz je kladen na místní kulturu, která vychází z tradic, zvyků a folkloru našeho regionu. Specifikum KVC při DDM je organizování mezinárodních festivalů, přehlídek a podpora přeshraniční spolupráce ve všech oblastech kulturní a zájmové činnosti. S těmito aktivitami je následně úzce spjata informačně – propagační činnost, která by měla prezentovat a propagovat veškeré dění v našem zařízení a pomoci jednotlivým oddělením v oblasti přípravy projektů a projektového řízení, dále ve vzdělávání v organizaci, dále fundraising, spolupráce se sponzory a donátory, médii, partnery a spolupracujícími institucemi.

V roce 2012 pořádal DDM tyto kulturní akce - Poklady z Těšínské truhly, Dny židovské kultury, O cenu města Českého Těšína a Mozaika.

Financování kulturních eventů se zajišťuje pomocí vlastních příjmů, příspěvků zřizovatele, dotačních programů kraje, projektů financovaných z EU a nadačních fondů mj. zahraničních. V malé míře sponzorsky.

Kulturní a společenské středisko Střelnice

Sídlo organizace: Střelniční 1, Český Těšín

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 1. 1. 1984

Počet zaměstnanců: 11

www.kassct.cz

Největší akce a její návštěvnost: Svátek tří bratří – 10 000 návštěvníků

KaSS „Střelnice“ je organizátorem mnoha mezinárodních kulturních akcí jako např. Svátek tří bratří, Těšínský jazzový festival, Těšínský vokální festival a v neposlední řadě Mezinárodní dekáda varhanní, komorní hudby a sborového zpěvu. Součástí KaSS je galerie „Půda“, Jazzklub na Střelnici a kino „Central“.

Galerie „Půda“ vznikla v roce 1980. V současné době se nachází v půdních prostorách KaSS a zaměřuje se především na současné výtvarné tendence a prezentaci mladých umělců. Jazzklub byl znovuotevřen koncem roku 2007 ve zrekonstruovaných sklepních prostorách KaSS „Střelnice“ a navázal tak na bohatou tradici města v klubové činnosti a v oblasti jazzu, sahající až do 60. let. Vlastní budova má prostory vhodné ke konání kulturních a společenských akcí (sály, salonky, konferenční místnosti, jazykové učebny, hudební klub,

výstavní síň). V KaSS se každoročně pořádají plesy škol a neziskových organizací, probíhá zde veletrh fiktivních firem, taneční kurzy, ples města Český Těšín.

Činnost příspěvkové organizace a zajištění kulturních akcí je finančně podporováno z vlastních zdrojů, dále z prostředků státní správy a samosprávy (města, kraje, ministerstva), nadací a zahraničních zdrojů včetně Evropských fondů.

Městská knihovna Český Těšín

Sídlo organizace: Ostravská 97, Český Těšín

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 1. 4. 1996

Počet zaměstnanců: 20

www.knihovnatesin.cz

Největší akce a její návštěvnost: Mezinárodní literární festival Čtení nad Olzou - 1515 účastníků na české straně

Ročně knihovna organizuje množství kulturních a vzdělávacích akcí, jako jsou besedy, knihovnické lekce a soutěže pro školní mládež, přednášky, literární večery pro dospělé, autorská čtení pro studenty a výstavy regionálních výtvarníků ve svých prostorách. Knihovna v Českém Těšíně je příkladem aktivní organizace se zájmem o své stálé čtenáře.

Městská knihovna kulturní akce zajišťuje vlastními příjmy, příspěvkem zřizovatele, dotačními programy ministerstva a programy z fondů EU. Organizace spolupracuje s Těšínským divadlem, s DDM Český Těšín, s KaSS Střelnice, s městskou knihovnou Cieszyn a se „Zamkem“ v Cieszyně.

Občanské sdružení Půda

Sídlo organizace: Viaduktová 20, Český Těšín

Právní forma: občanské sdružení

Vznik organizace: 3. 3. 1997

Počet zaměstnanců: 0

Dobrovolných: 6

www.ospuda.eu

Největší akce a její návštěvnost: Výstava studentů Slezské university - 150 návštěvníků

Občanské sdružení Půda vzniklo v roce 1997. Jeho hlavní oblast činnosti je realizace výstav. Navazuje na činnost Galerie Půda, která od roku 1980 pořádala výstavy alternativního

rázu v Českém Těšíně. Od konce 90. let se zaměřuje především na spolupráci - česko-polsko-slovenskou. OS Půda kromě výstav realizovalo několik projektů určených mládeži v rámci evropských projektů a spolupracovalo při mezinárodních festivalech Kino na hranici a Divadelní festival Bez hranic. Občanské sdružení nemá kmenové zaměstnance. V rámci jednotlivých projektů uzavírá potřebné pracovní dohody. Realizace projektů se zúčastňují členové sdružení, dobrovolníci, placení experti a pracovníci na dohody. Finanční zajištění akcí je pouze z dotačního programu města.

Campanella, o.s.

Sídlo organizace: Zelená 3, Český Těšín

Právní forma: občanské sdružení

Vznik organizace: 28. 8. 2002

Počet zaměstnanců: 5 DPP

www.montessori-ceskytesin.cz

Největší akce a její návštěvnost: 10. výročí centra – 50 návštěvníků

Kulturní akce jsou v občanském sdružení zajištěny pouze z vlastních příjmů a z dotačního programu města. Campanella spolupracuje s DDM a s polskými občanskými sdruženími. Její akce jsou tlumočeny do polského jazyka a jsou nabídnuty polským občanům.

Petrklíč help, o.s.

Sídlo organizace: Hrabinská 33, Český Těšín

Právní forma: občanské sdružení

Vznik organizace: 18. 5. 2005

Počet zaměstnanců: 5 DPP

Z toho dobrovolných: 2

www.petrklichelp.cz

Největší akce a její návštěvnost: Čajový festival - Svátek čaje, 800 účastníků

Občanské sdružení Petrklíč help, o.s. usiluje o rozvoj sociálních kompetencí a zájmových potřeb mládeže do 30 let. Podporuje kulturní a zájmové aktivity dětí a mládeže. Vydává kulturní revue Sztuck. Pro pracovníky s mládeží realizuje formální i neformální školení. Provozuje studio grafiky, které zajišťuje zpracování propagačních materiálů pro neziskový sektor za nekomerční ceny. Dále provozuje mobilní čajovnu a pronajímá velkokapacitní stan – mongolskou jurtu.

Organizace se zabývá příležitostnou činností, jako jsou akce, výlety, prožitkové programy pro žáky a studenty základních a středních škol, táborovou činností, při které také organizuje prožitkové programy. Spolupracuje s DDM na obsahu programu a realizaci akcí (festival Sblížení, vzdělávací semináře, časopis Věšák).

Občanské sdružení finančně zajišťuje akce vlastními příjmy, dotačním programem města a ministerstva, mezinárodními fondy a fondy EU. Organizace, které spolupracují s občanským sdružením Petrklíč help, jsou Galerie Szara, Serfenta, Politika Krytyczna, OS EducationTalentCulture, stowarzyszenie Kultura na Granici a DDM.

EducationTalentCulture, z.s.

Sídlo organizace: Hlavní třída 1a/147, Český Těšín

Právní forma: občanské sdružení

Vznik organizace: 6. 11. 2008

Počet zaměstnanců: 3

Dobrovolných: 20

www.edutacu.eu

Největší akce a její návštěvnost: Filmová přehlídka Kino na hranici, 45 000 účastníků

Hlavním cílem tohoto sdružení je organizace filmové přehlídky Kino na hranici, která je prioritním projektem sdružení. Občanské sdružení EducationTalentCulture vzniklo v roce 2008. Sdružení se zaměřuje na aktivity v oblasti kultury a přeshraniční spolupráce, a to především v oblasti Těšínského Slezska. Členové vedení sdružení mají zkušenosti s řízením a koordinací přeshraničních projektů a s využíváním evropských finančních zdrojů.

Občanské sdružení EducationTalentCulture se zaměřilo na aktivity v oblasti kultury, přeshraniční spolupráce, projekty v rámci výchovně vzdělávacího procesu, a to vše především v oblasti Těšínského Slezska. Sdružení je dobrovolným nevládním neziskovým sdružením osob, založeným a registrovaným ve smyslu zákona č. 83/1990.

Při akcích spolupracují s OS Campanella, s OS Petrklíč help, OS Kultura na Granicy, dále s občanským sdružením Solidarita Polsko-Česko-Slovenská a s DDM.

Činnost sdružení je finančně podporována z prostředků státní správy a samosprávy (města, kraje, ministerstva), nadací a zahraničních zdrojů včetně Evropských fondů, v malé míře ze sponzorských či osobních darů. Kulturní eventy jsou finančně zajištěny i z vlastních příjmů.

Čítárna a kavárna Avion/Noiva (součást Městské knihovny)

Sídlo organizace: Hlavní 2061, Český Těšín

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 22. 6. 2010

Počet zaměstnanců: 5

www.noiva-tesin.cz

největší akce a její návštěvnost: První diskusní salon projektu Bez stereotypů s J. Nohavicou a Z. Czendlíkem

Motto organizace - „Avion/Noiva výjimečný prostor pro výjimečné lidi.”

Čítárna a kavárna Avion/Noiva Městské knihovny Český Těšín má za cíl navázat na kulturní dědictví kavárny Avion, která byla v meziválečném období centrem společenského a kulturního dění. Dnes jsou zde organizovány nejrůznější akce tematicky sdružené do tzv. salonů - salony literární střídají salony hudební, divadelní, výtvarné, diskusní a další. V cyklických akcích a projektech je zprostředkovávána tvorba regionálních autorů, jednotlivé pořady jsou zaměřeny na dospělé návštěvníky, ale i na mládež. V každodenním provozu nabízí čítárna mnoho titulů novin a časopisů v českém i polském jazyce, knihy (albumové publikace, sbírky veršů atd.). K relaxaci láká rovněž kavárenský provoz, který zajišťuje Střední škola hotelová a obchodně polygrafická. Bohatý sortiment nápojů, vynikající kávy a na místě denně pečené, dnes již vyhlášené zákusky, to vše podtrhuje příjemnou atmosféru vybízející k návštěvě.

Avion zajišťuje financování svých akcí vlastními příjmy, příspěvkem zřizovatele, dotačními programy ministerstva, nadačními fondy a projekty financované z EU. V roce 2012 organizovali 97 akcí. V Avionu se pořádají koncerty, výstavy, vernisáže, přednášky, hudební salony, básnické podvečery, besedy, recitály, diskuse s osobnostmi Těšínského Slezska.

Čajový institut, o.s.

Sídlo organizace: Nová cesta 3, Český Těšín

Právní forma: občanské sdružení

Vznik organizace: 7. 7. 2010

Počet zaměstnanců: 2

www.svatekcaje.cz

Největší akce a její návštěvnost: Čajový festival - Svátek čaje, 800 účastníků

Finanční zajištění akcí je z vlastních příjmů a z mezinárodních nadačních fondů. Organizace chce nabídnout způsob vlastní seberealizace skrze aktivity jako keramika, zdravé cvičení, rituální příprava a pití čaje, pěstování místních bylinek (máta, mateřídouška apod.), prožitkové aktivity. V rámci těchto workshopů je možné navazovat kvalitní vztahy a vyhledat jak přátelskou, tak odbornou pomoc. Tento cíl chtějí naplnit pořádáním dílen, workshopů, setkávání a důvěrnými rozhovory u šálku čaje, výletů do přírody v duchu poznání krajiny a umění přežít pod širým nebem s následnou diskusí, možností reflexe proběhlých aktivit, péči nejen o ducha, ale i tělo, a také péči o bylinkovou zahradu.

5.1.2 Organizace působící v Cieszyně

COK – Dom narodowy

Sídlo organizace: Rynek 12, Cieszyn

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 25. 4. 1991

Počet zaměstnanců: 16

www.domnarodowy.pl

Největší akce a její návštěvnost: Święto Trzech Braci – Svátek tří bratří - 15 000 návštěvníků

Původní název této organizace byl „Polský dům“. Dům byl zakoupen a vybavován díky sbírkám a štědrým darům Poláků, kteří žili v Těšínském Slezsku. Slavnostní otevření proběhlo 20. ledna 1901. Dům představoval kulturní centrum pro celé Těšínské Slezsko. Byl sídlem mnoha institucí a občanských, kulturních i hospodářských sdružení (např. Macierzy Szkolnej, Związku Polskich Studentów, Towarzystwa Pedagogicznego a dalších).

V roce 1945 byl do budovy na krátkou dobu umístěn Okresní kulturní dům odborových svazů. Od roku 1956 nesl dům název Městský dům kultury (Miejski Dom Kultury), v roce 1979 vzniklo Těšínské centrum kultury (Cieszyńskie Centrum Kultury). V současné podobě COK „Dom Narodowy“ funguje od 25. dubna 1991. Jako kulturní instituce města je dům podřízen městskému úřadu v Cieszyně. Jedná se o instituci, která pracuje v oblasti kultury a osvěty. COK Dom Narodowy je organizátorem městských, regionálních a mezinárodních akcí. Na těchto aktivitách spolupracuje s mnoha partnery, úřady, institucemi, organizacemi a sdruženími.

Teatr im. Adama Mickiewicza

Sídlo organizace: Plac Teatralny 1, Cieszyn

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 1. 1. 1993

Počet zaměstnanců: 14

www.teatr.cieszyn.pl

Největší akce a její návštěvnost: nelze specifikovat

Divadlo bylo postaveno v roce 1910 podle projektu známých vídeňských architektů ateliéru „Fellner und Helmer“. V letech 1910-1939 byl ve vlastnictví Německého divadelního spolku. Po osvobození Těšína v roce 1945 bylo divadlo začleněno pod administraci Polského divadla v Bielsku-Biale a později Cieszyna. Od roku 1993 nese název Adama Mickiewicze a patří pod město Cieszyn. Divadlo je místem, kde se konají různé kulturní a výchovné akce. Divadlo nemá stálý soubor. Organizuje také koncerty a divadelní představení v rámci dovážené kultury.

Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka, Oddział Regionalny w Cieszyně

Sídlo organizace: Regera 4, Cieszyn

Právní forma: občanské sdružení

Vznik organizace: 28. 5. 2002

Počet zaměstnanců: 0

Dobrovolných: 20

www.borderfestival.eu

Největší akce a její návštěvnost: Mezinárodní divadelní festival Bez Hranic – Międzynarodowy Festiwal Teatralny Bez Granic

SPCZS je hlavním organizátorem festivalu, který se koná s každoroční periodicitou v Českém Těšíně i polském Cieszyně, a to Mezinárodní divadelní festival „Bez hranic“. Sdružení je neziskovou organizací, nemá stálé příjmy ani placené pracovníky na plný úvazek. Financování aktivit je zajištěno formou grantových příspěvků, dotací města, kraje a ministerstva. Dále sdružení hospodaří s vlastními příjmy. Mezi pravidelné donátory patří město Cieszyn, Powiat Cieszyński (ekvivalent okresního úřadu) a Województwo Śląskie (ekvivalent krajského úřadu). Sdružení žádá pravidelně o dofinancování akcí v rámci projektů Evropské unie, Visegrádského fondu, Ministerstva kultury a dalších. Spolupracuje na akcích s

kulturními domy, divadly, občanskými sdruženími a příspěvkovými organizacemi měst Český Těšín a Cieszyn.

Zamek Cieszyn

Sídlo organizace: Ul. Zamkowa 3 a, b, c, Cieszyn

Právní forma: příspěvková organizace

Vznik organizace: 1. 1. 2005

Počet zaměstnanců: 24

www.zamekcieszyn.pl

Největší akce a její návštěvnost: Poklady z těšínské truhly - Skarby z cieszyńskiej Trowly – 3 000 návštěvníků

Zamek Cieszyn - nezisková organizace města Cieszyn vznikla v roce 2005 na základě získání finančních prostředků z Evropské unie a za podpory místních i státních dotací. Instituce nesla prvotní název Slezský zámek umění a obchodního podnikání.

Základními znaky a cíli činnosti Zámku jsou:

- podpora rozvoje obchodního podnikání a propagace industriálního designu,
- ochrana a popularizace uměleckého řemesla Těšínského Slezska,
- rozvoj turistiky,
- kulturní činnost.

Tato instituce pracuje v oblasti obchodu a kultury, prezentuje design v různých odvětvích lidské aktivity, od podnikání až po sektor veřejných služeb. Zámek Cieszyn mohou navštívit zájemci o výstavy designu, o workshopy tradičních řemesel i konference k podnikání. Zámek sdružuje podnikatele regionu. Samosprávy, projektoví manažeři, obchodní podnikatelé z celého Polska mají možnost využít různá školení s praktickými ukázkami využití designu ve svém podnikání. Organizace dosahuje svých hlavních cílů a úspěchů ve vedení kulturně-historického objektu města, společně s badatelským potenciálem až k publikační činnosti. Důraz je kladen na stará i zaniklá umělecká řemesla, až po prezentaci, popularizaci současného a moderního designu s rozvojem nových inovací v oblasti podnikání. Zámek spolupracuje na významných mezinárodních projektech evropské i světové úrovně. Pravidelně se podílí na akcích v rámci regionu a společně s neziskovými, místními i regionálními organizacemi se zapojuje do mezinárodních projektů. Příspěvková organizace

spolupracuje na akcích s Kulturním a společenským střediskem Střelnice a Domem dětí a mládeže.

Financování kulturních akcí je zajišťováno vlastními příjmy, dotačními programy města, kraje, ministerstva. Dále příspěvkem zřizovatele, nadací a zahraničních zdrojů včetně Evropských fondů.

Stowarzyszenie Kultura na Granicy

Právní forma: občanské sdružení

Sídlo organizace: Szymanowskiego 5/9, 43-400, Cieszyn.

Vznik organizace: 8. října 2008

Počet zaměstnanců: 17

Dobrovolných: 70

www.kinonagranicy.pl

Největší akce a její návštěvnost: Mezinárodní filmový festival KINO NA GRANICY- 45 000 účastníků

Aktivity v oblasti kultury a umění (filmové přehlídky, propagační a prezentační akce, koncerty, výstavy), prezentace filmového umění České republiky a Polska, aktivity dobrovolníků, výchovně-vzdělávací aktivity (semináře, konference, diskuse). Sdružení má v současnosti 17 členů. Výbor sdružení tvoří předseda, dva místopředsedové, tajemník a pokladník.

Občanské sdružení Kultura na Granicy bylo založeno v roce 2008. Jeho členové již od počátku organizovali filmovou přehlídku Kino na hranici, dříve pod záštitou Solidarity Polsko-Česko-Slovenské se sídlem v Cieszyně. Členové sdružení mají tedy dostatek zkušeností pro kulturní a vzdělávací program česko-polských projektů.

5.1.3 Typy vybraných kulturních eventů v Českém Těšíně a Cieszyně

Níže popsané kulturní eventy byly organizacemi charakterizovány jako nejnavštěvovanější a 5 z nich bylo vybráno respondenty ankety mezi TOP nejlepších. Proto jsou v této kapitole více specifikovány. Eventy jsou popisovány podle typologie Kotíkové a Schwartzhoffové. (2008)

Svátek tří bratří – Święto Trzech Braci

Typ eventu: místní zvyky, tradice (historie)

Význam: mezinárodní

Periodicita pořádání: pravidelně, každoročně - 23. ročník

Doba trvání: 3 dny - střednědobý

Počet účastníků: 15 000 - střední event

Otevřený, bezplatný event

Venkovní akce (open air)

Charakteristika: Svátek tří bratří je oslavou založení Těšína podle staré legendy. Lidové slavnosti, tradiční průvod, folklorní programy, přehlídky dechových orchestrů a programy křesťanských církví, ale také literární, historické soutěže a výstavy v obou částech Těšína. Oslavy zahajuje každoročně průvod a setkání vedení měst na mostě Družby při tradiční roládě. Slavnostní zahájení se koná jeden rok na polské straně a další na straně české, jsou při něm předávány klíče od bran města. Na této akci se podílejí a spolupracují pověřené organizace obou měst. Za českou stranu Kulturní a společenské středisko Střelnice a za Cieszyn Dom narodowy.

Poklady z těšínské truhly – Skarby z cieszyńskiej trawly

Typ eventu: místní zvyky tradice (folklor)

Význam: mezinárodní

Periodicita pořádání: pravidelně každoročně - 12. ročník

Doba trvání: 3 dny - střednědobý

počet účastníků: 5 000, malý event

Otevřený, bezplatný event

Venkovní akce (open air), přidružené akce se konají „pod střechou“ (in door)

Charakteristika: Mezinárodní akce zaměřená na místní historii, tradice a umění, s důrazem na oživení zájmu veřejnosti o tuto oblast. Hlavním záměrem je upozornit na tradice a zvyky regionu Těšínského Slezska formou názorných ukázek z denního života našich předků v celé jeho šíři. Součástí života v minulosti bylo mnoho aktivit (tradiční kuchyně, výroba předmětů a nástrojů, odívání, zvyky, zábava). Do všech těchto aktivit se mohou účastníci akce aktivně zapojit, nebo jen sledovat počínání odborníků, řemeslníků, fotografů, umělců... Města Český Těšín a Cieszyn žijí v době konání „Těšínské truhly“ historií, tradicemi, zvyky, folklorem, nejrůznějšími soutěžemi pro děti i dospělé, ale především osobními kontakty, které budují a prohlubují vzájemné vztahy. Pravidelně se občané obou měst scházejí na výstavách, workshopech, soutěžích, večerech s lidovou zábavou nebo na jarmarku lidové tvořivosti. Organizátory mezinárodního projektu jsou: Zamek v Cieszyně a DDM Český Těšín. Financování se uskutečňuje z příspěvků měst a sponzorů. Projekt napomáhá k lepšímu poznávání sousedních zemí a jejich kultur. Skutečnost, že se jednotlivých akcí účastní Češi a Poláci, přičemž jsou ochotni se dorozumět a poznávat, je jistě přínosem. Navazování osobních kontaktů a jejich udržování je důležité zejména pro mládež, která hledá orientaci a trvalé hodnoty. Poznání společných kořenů, společné historie, řešení stejných problémů jak v životě občana, tak institucí jistě navodí lepší společnou atmosféru v sousedském vztahu.

Mezinárodní divadelní festival Bez Hranic – Międzynarodowy festiwal teatralny Bez Granic

Typ eventu: kulturní (divadelní festival)

Význam: mezinárodní

Periodicita pořádání: pravidelně každoročně – 24. ročník

Doba trvání: 4 dny - střednědobý

Počet účastníků: 8 000 - malý event

Otevřený, placený

Akce se koná „pod střechou“ (in door)

Charakteristika: Je nejstarším divadelním festivalem v polistopadové republice. Vznikl z iniciativy členů polsko–česko–slovenské Solidarity v roce 1990. Ideou je setkávání diváků a divadelníků z regionu střední Evropy. Koná se každoročně v Cieszyně a Českém Těšíně. Účinkují zde soubory z Polska, Česka, Slovenska a rovněž i z Maďarska. Dramaturgie se již tradičně snaží představovat významné místní slezské soubory a doplňovat je atraktivními hosty z příslušných metropolí, jakož i zástupci méně tradičního divadla nejrůznějších druhů. Mezinárodní porota ocení nejlepší představení hlavní festivalovou cenou – Hraniční závorou.

Součástí festivalu je řada akcí zaměřená na mladou generaci (workshopy), výstavy, scénické čtení, koncerty, diskusní kluby a konference pro teatrologii Visegradské 4.

Dny židovské kultury – Dni Kultury Żydowskiej

Typ eventu: kulturní (historie)

Význam: mezinárodní

Periodicita pořádání: pravidelně - 4. ročník

Doba trvání: 5 dnů - střednědobý

Počet účastníků: 4 000 - malý event

Otevřený, placený i bezplatný

Akce se koná „pod střechou“ (in door) i venku (open air)

Charakteristika: Dny židovské kultury jsou pořádány pod čestným patronátem starostů měst Cieszyna a Českého Těšína a za podpory Židovské obce v Ostravě. Na spolupráci se podílejí tyto organizace: Městská knihovna, Dům dětí a mládeže, na polské straně pak Sdružení Služba Szalom z Osvětimi a mezinárodní Středisko křesťansko-židovské spolupráce COK Dom Narodowy v Cieszyně.

Festival si klade za cíl seznámit studenty a širokou veřejnost s kulturním a historickým odkazem, který nám zanechala židovská komunita žijící zejména na Těšínsku. Organizátoři chtějí lidem přiblížit více než tisícileté soužití křesťanů a Židů na území naší republiky a přivést je k zamyšlení nad naší společnou historií. Prostřednictvím filmů, divadla, koncertů, tance a přednášek poukazují na specifickou židovského kulturního dědictví a jeho tradiční propojení s českou kulturou i prostředím.

Organizátoři zaznamenali velkou návštěvnost programu tohoto společného projektu. Programová nabídka je směřována na široký okruh zájemců (historie, po stopách památek, výstavy), na děti a mládež (literatura, historie a současnost ve filmu, divadelní a hudební tvorba).

Program je každoročně určen širokému okruhu zájemců z řad produktivního věku (historické rozpravy o dějinách Židů na Těšínsku, po stopách historických památek, výstavy, kulturní odkaz židovské komunity). Řada programové nabídky je však také směřována na děti, mládež a střední generaci, a to pomocí literatury, historické a současné filmové, divadelní a hudební tvorby.

Svátek čaje - Święto herbaty

Typ eventu: kulturní (festival)

Význam: mezinárodní

Periodicita pořádání: pravidelně - 4. ročník

Doba trvání: 3 dny, střednědobý

Počet účastníků: 4 000 - malý event

Otevřený, bezplatný

Akce se koná venku (open air)

Charakteristika: Třetí ročník tohoto multikulturního festivalu se uskutečnil v zámeckém areálu v Cieszyně u polsko-české hranice. Tento areál byl zvolen pro svoji nezaměnitelnou atmosféru, kterou vytvářejí historicky významné objekty obklopené prostředím zámeckého parku. Pořadatelem festivalu je občanské sdružení Čajový institut o.s. Hlavním cílem této akce je propagace kulturní různorodosti a vytvoření platformy pro setkání a výměnu zkušeností mezi lidmi z čajové branže. Pro širokou veřejnost jsou připraveny koncerty hudebních skupin a umělců. Důležitou součástí programu jsou přednášky o čaji a zdravé výživě, ale hlavně o cestování. Festival bude obohacen o filmové projekce s besídkou o Thajsku, Vietnamu, Tchaj-wanu, a také o cestopisy z Nepálu a Tibetu. Účastníci měli jedinečnou možnost zúčastnit se workshopů tai-či, origami, bojových umění, bubnování atd. Kulturní nabídku doplňují fotografické výstavy. Také návštěvníci tvoří různorodou skupinu. Místní obyvatelé jsou spíše v menšině, většina diváků přijíždí na festival z různých koutů České a Polské republiky, ale také z mnohem větší dálky (minulý ročník navštívili diváci mj. z Japonska). Partnery festivalu jsou neziskovky, příspěvkové organizace, lokální i celostátní média. Záštitu nad festivalem převzali starostové měst Cieszyn a Český Těšín.

Filmová přehlídka Kino na Hranici – Przegląd Filmowy Kino na Granicy

Typ eventu: kulturní (filmový festival)

Význam: mezinárodní

Periodicita pořádání: pravidelně každoročně - 15. ročník

Doba trvání: 5 dnů - střednědobý

Počet účastníků: 45 000 - střední event

Otevřený, placený i bezplatný

Akce se koná „pod střechou“ (in door) i venku (open air)

Charakteristika: Hlavním cílem projektu je překonávání předsudků a stereotypů, které mohou dělit Čechy, Poláky a Slováky a především budování pozitivních vzájemných vztahů mezi zeměmi Visegradské 4. Filmová přehlídka Kino na Hranici je příkladem pozitivní spolupráce a budování vzájemných vztahů i aktivit, které mají mnohaletou tradici a především pozitivní image.

Jedná se o významnou akci v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce, která se pravidelně koná v Českém Těšíně a Cieszyně od roku 1999. Přehlídka je cyklickou akcí, která prezentuje především českou, polskou, slovenskou a maďarskou filmografii. Přehlídka nabízí retrospektivy významných tvůrců, zajímavé dokumenty i aktuální filmové novinky. Kulturní přehlídka probíhá ve městě na hranici, což přispívá k tomu, aby vznikal výborný prostor pro inspirativní mezikulturní dialog.

V programu přehlídky jsou zahrnuty projekce filmů, které doplňují multižánrové koncerty, výstavy současného umění a další různorodá setkání. Účastníky přehlídky jsou nejen mladí lidé, studenti středních a vysokých škol, ale také členové filmových klubů, odborná veřejnost, filmoví distributoři, ředitelé festivalů a filmových institucí a v neposlední řadě zástupci médií, veřejných institucí a diplomatické sféry. Mezi významné filmové osobnosti a režiséry, kteří poctili přehlídku svou návštěvou, patří Agnieszka Holland, Jiří Menzel, Vojtěch Jasný, Juraj Herz, Martin Šulík, Mariusz Grzegorzek, Wojciech Marzewski, Petr Zelenka a mnoho dalších.

V letech 2009 až 2012 bylo Kino na Hranici nominováno na prestižní cenu Polského institutu filmového umění v kategorii Mezinárodní filmová událost. Projekt byl také oceněn jako druhý Nejinspirativnější projekt roku 2011 v rámci realizovaných projektů Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko „Překračujeme hranice“ Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Projekt je uveden v publikaci Evropské komise „European Territorial Cooperation“, která je zaměřena na regionální politiku a evropskou územní spolupráci EU.

Hlavními organizátory a výkonnými producenty filmové přehlídky jsou Občanské sdružení EducationTalentCulture a Stowarzyszenie Kultura na Granicy, kteří společnými silami zabezpečují přehlídku po stránce finanční, organizační, personální i technické.

Tabulka č. 3 Typy eventů, na kterých spolupracují organizace Českého Těšína a Cieszyna

Název akce	Typ eventu	Význam	Doba trvání	Velikost a periodicita	Cílová skupina	Místo
Svátek tří bratří	Místní zvyky, tradice	Mezinárodní	Střednědobá	Střední pravidelný	Otevřený, bezplatný	Venkovní
Poklady z Těšínské truhly	Místní zvyky, tradice	Mezinárodní	Střednědobá	Malý pravidelný	Otevřený, Bezplatný	Venkovní Vnitřní
Divadelní festival Bez Hranic	Kulturní	Mezinárodní	Střednědobá	Malý pravidelný	Otevřený Placený	Venkovní Vnitřní
Kino na Hranici	Kulturní	Mezinárodní	Střednědobá	Střední pravidelný	Otevřený Placený Bezplatný	Venkovní Vnitřní
Dny židovské kultury	Kulturní	Mezinárodní	Střednědobá	Malý pravidelný	Otevřený Placený Bezplatný	Venkovní Vnitřní
Svátek čaje	Kulturní	Mezinárodní	Střednědobá	Malý pravidelný	Otevřený Bezplatný	Venkovní Vnitřní

Vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že se organizují mezinárodní eventy, které se konají pravidelně.

Kromě Svátku tří bratří jsou organizovány venku i vevnitř. Doba trvání těchto eventů je střednědobá. Dva z nich, Svátek tří bratří a Poklady z Těšínské truhly jsou eventy tradiční, zaměřené na zvyky a tradice. Ostatní eventy jsou kulturní.

5.2 Anketní šetření

V této kapitole jsou uvedeny výsledky anketního šetření a jejich grafické znázornění pomocí výsečových a sloupcových grafů.

5.2.1 Souhrnné údaje o průběhu šetření

Empirické šetření probíhalo na internetových stránkách Mojeanketa.cz (<http://mojeanketa.cz/surveys/>) během měsíce dubna – května roku 2013. Pro toto šetření byla zvolena metoda dotazování. Základní technikou pro sběr primárních dat byla anketa. Pro srovnání byla anketa vypracována stejně jako v Cieszyně. V závěru ankety byly přidány otázky potřebné pro diplomovou práci.

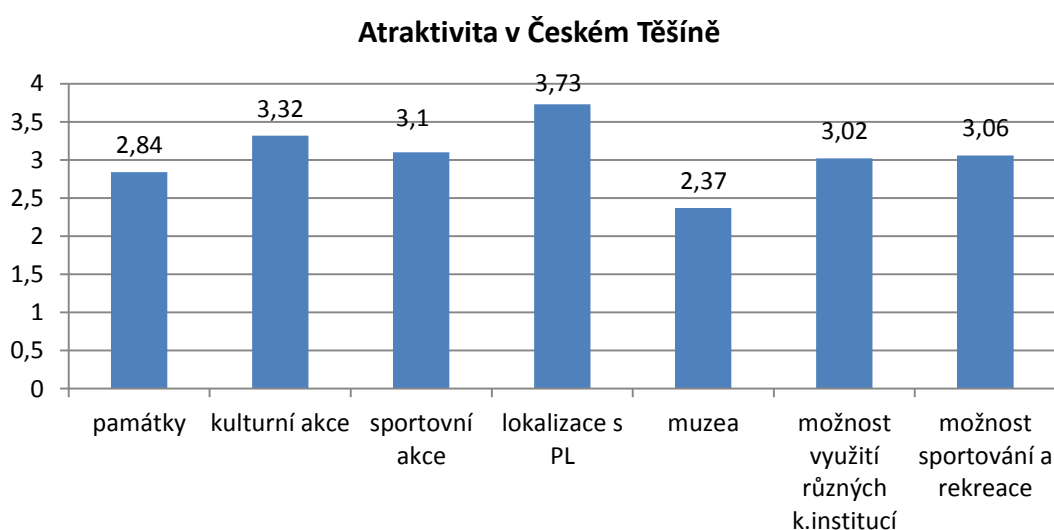
Anketa obsahuje 12 otázek. Celková velikost zkoumaného souboru čítá 433 respondentů. Tito respondenti anketu řádně vyplnili.

5.2.2 Výsledky anketního šetření

Co je podle Vás nejvíce atraktivní v Českém Těšíně?

V této otázce respondenti udělovali body v rozmezí od 1 bodu (neatraktivní) do 5 bodů (velmi atraktivní). Odpovídalo 433 respondentů.

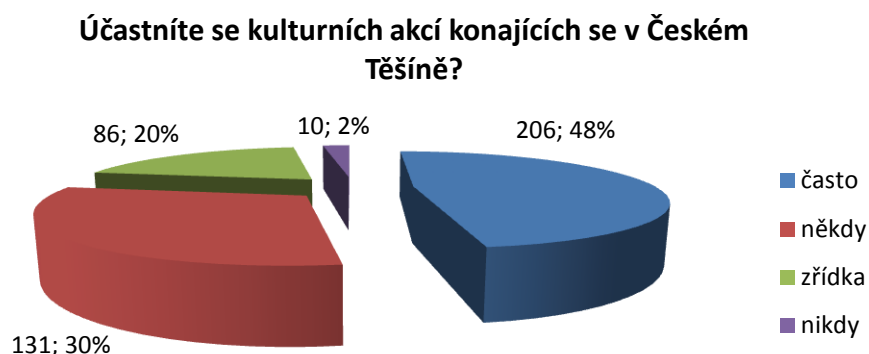
Obrázek č. 5

Respondenti (40 %) uvedli jako hlavní atraktivitu lokalizaci na hranici s Polskou republikou a ohodnotili průměrnou známkou 3,73. Na druhém místě uvedlo 36 % respondentů jako atraktivitu města kulturní akce a ohodnotilo známkou 3,32.

Účastníte se kulturních akcí konajících se v Českém Těšíně?

Obrázek č. 6

Necelá ½ respondentů (48 %) se zúčastňuje často kulturních akcí, které se konají v Českém Těšíně. 30 % se zúčastňuje někdy, 20 % zřídka a jen 2% se nikdy akcí neúčastní.

Pokud se neúčastníte, z čeho to vyplývá?

Na tuto otázku odpovídalo 227 respondentů. Nejvíce odpovídali respondenti (41 %), že mají málo času, 18 % respondentů chybí informace a 13 % nevyhovuje nabídka, 10 % nevyhovuje termín a hodina. Finanční otázku uvádí 6 % respondentů a dalších 6 % preferuje televizi.

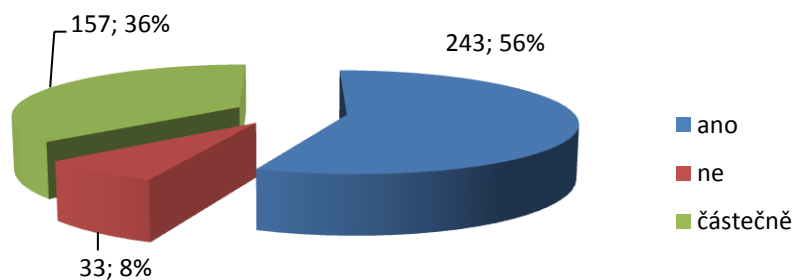
2 % respondentů odpovědělo na otázku, proč se neúčastní často kulturních akcí z jiných důvodů a rozepsalo je:

- Úbytek energie
- Většinou zaspím
- Pořád někde cestuji
- Nadměrná účast různých obyvatel Těšína – bezdomovci, opilci, Romové
- Neláká mě to

Vyhovuje kulturní nabídka v Českém Těšíně Vaším zájmům?

Obrázek č. 7

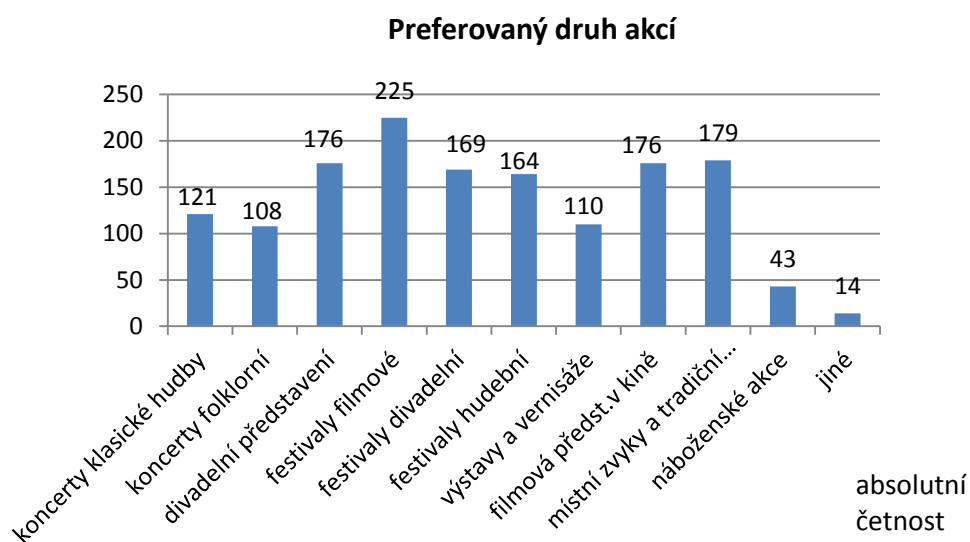
Vyhovuje kulturní nabídka v Českém Těšíně Vaším zájmům?

Více než ½ respondentů uvedla, že jim kulturní nabídka vyhovuje. 36 % respondentů vyhovuje částečně a pouze 8 % respondentů nevyhovuje.

Určete Vámi preferovaný druh akcí (více možných odpovědí)

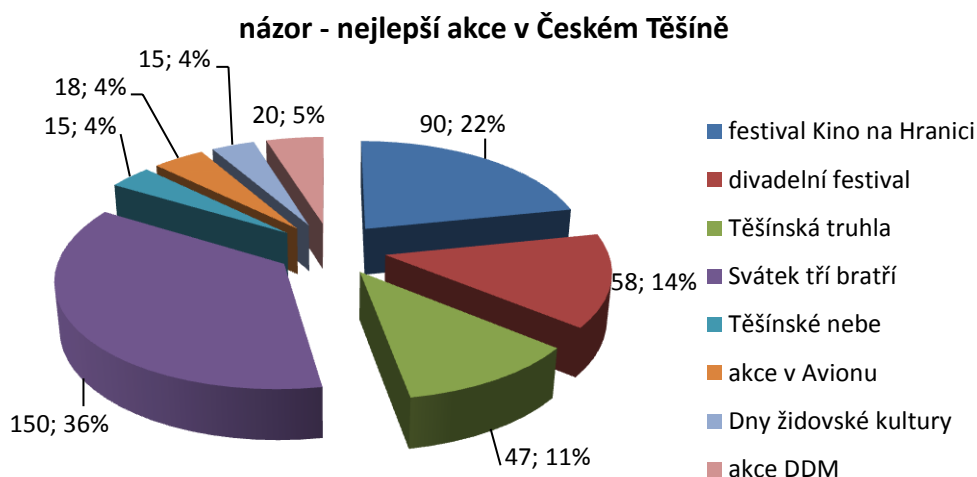
Obrázek č. 8

Festivally filmové se staly nejvíce preferovaným druhem akcí, uvedlo to 225 osob ze 443 respondentů. Druhou preferovanou akcí jsou místní zvyky, tradice (uvedlo 179 osob) filmová představení v kině a divadelní představení uvedlo současně 176 osob.

Jaké akce v Českém Těšíně považujete za nejlepší?

Obrázek č. 9

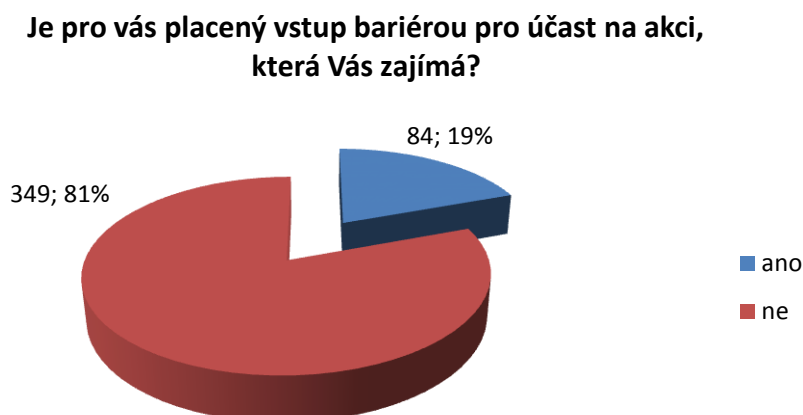

Jako nejlepší akci v Českém Těšíně uvedlo 150 (36 %) respondentů Svátek tří bratří.

Na druhém místě figuruje festival Kino na Hranici, který označilo 90 osob (22 %) respondentů. Třetí místo zaujímá Divadelní festival, který označilo 58 osob (14 %) respondentů. Těšínskou truhlu označilo 47 osob (11 %).

Je pro vás placený vstup bariérou pro účast na akci, která vás zajímá?

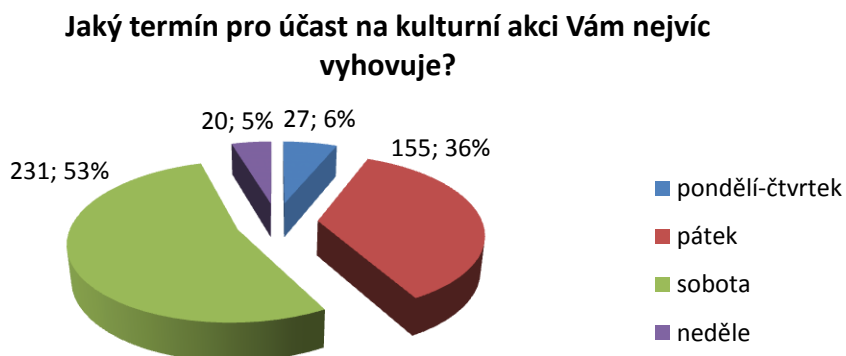
Obrázek č. 10

Pro 2/3 respondentů není vstupné bariérou pro účast na akci.

Jaký termín pro účast na kulturní akci Vám nejvíce vyhovuje?

Obrázek č. 11

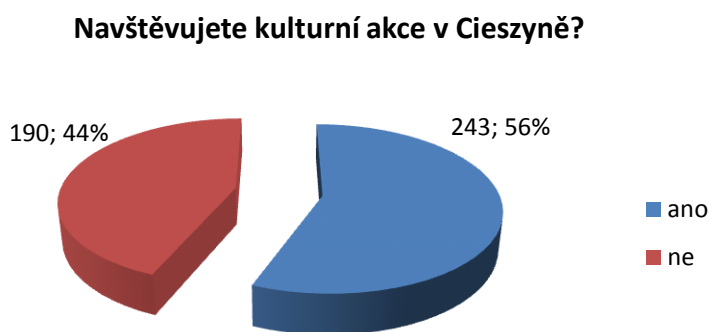
Sobota vyhovuje nadpoloviční většině respondentů (53 %). Druhým termínem, který vyhovuje, je pátek a označilo ho 36 % respondentů. Nejméně respondentů (do 6 %) označilo pondělí až čtvrtek a taktéž neděli.

Myslíte si, že by se měl Český Těšín prostřednictvím kultury rozvíjet?

94 % respondentů (405) odpovědělo, že by se měl Český Těšín rozvíjet prostřednictvím kultury, pouze 7 % respondentů (28 osob) z celkových 433 dotazovaných odpovědělo „ne“.

Navštěvujete kulturní akce v Cieszyně?

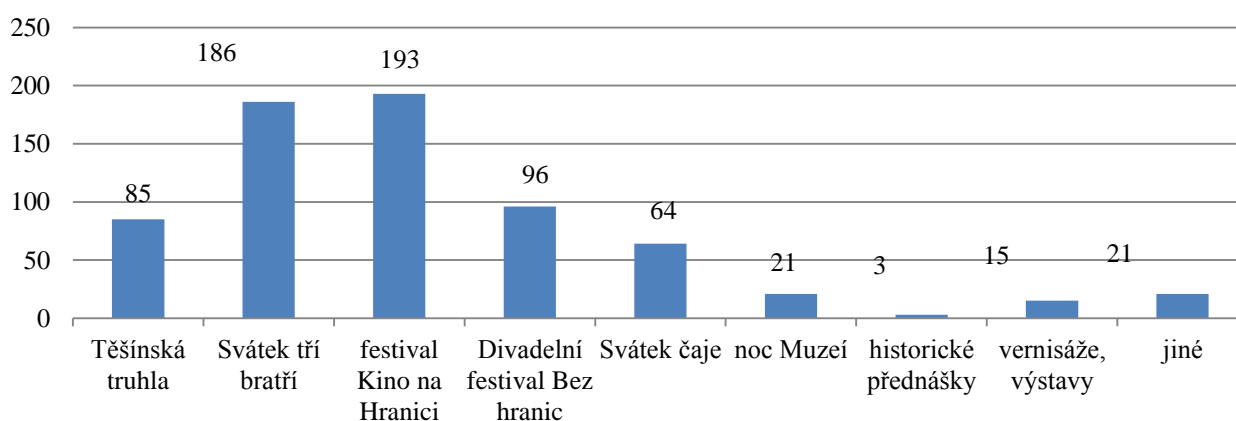
Obrázek č. 12

Na otázku, zda respondenti navštěvují kulturní akce v sousedním Cieszyně, odpovědělo 56 % dotázaných, že akce navštěvují a 44 % respondentů akce nenavštěvuje.

V rámci tohoto průzkumu byla položena otázka těm, kteří odpověděli Ano: „Jaké akce v Cieszyně navštěvují?“ (více možných odpovědí)

Obrázek č. 13

Na tuto otázku odpovídalo 243 respondentů, kteří navštěvují akce v sousedním Cieszyně.

193 respondentů navštěvuje v sousedním příhraničním Cieszyně festival Kino na Hranici a 186 osob akci Svátek tří bratří. Na Divadelní festival chodí do Cieszyna 96 osob a na Svátek čaje 64.

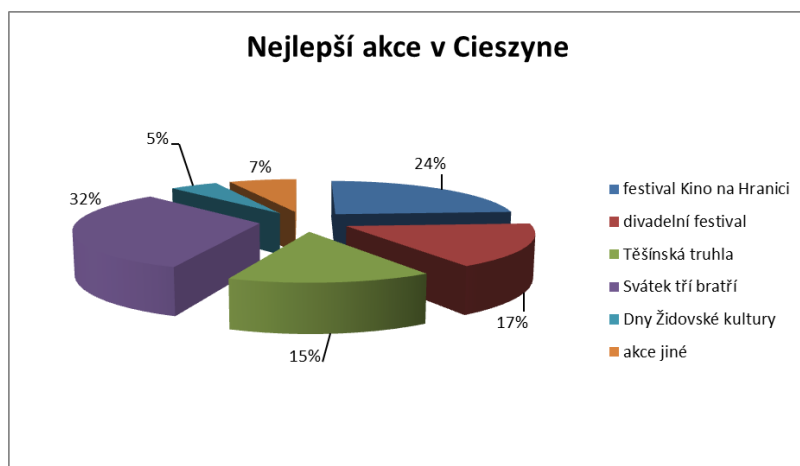
Sekundární analýza

Dne 27. 3. 2012 proběhla mezi obyvateli Cieszyna anketa na téma Informace o kulturních akcích. Tuto anketu pořádal Městský úřad, oddělení propagací a informací v Polském Cieszyně. Anketu vyplnilo 637 respondentů. Z toho 33 % respondentů ve věku 27 – 50 let.

Z šetření vyplynuly tyto závěry:

- Respondenti z Cieszyna považují za největší atraktivitu památky. Další atraktivita je podle nich lokalizace na hranici s Českou republikou. Ohodnotili to průměrnou známkou 3,92 a uvedlo to 31 % respondentů. Na třetím místě uváděli kulturní akce.
- Na otázku „Zda se účastní kulturních akcí v Cieszyně?“ odpovědělo 51 % respondentů, že „někdy“ a 25 % uvedlo, že „často“.
- Míra neúčasti vyplývá z malé nabídky (36 %), nedostatku času (28 %), nevhodného termínu (15 %) a jiných důvodů 21 %.
- K vyhovující nabídce kulturních akcí se přiklání 31 % respondentů z Cieszyna. Dalším vyhovuje nabídka jen částečně, což uvedlo 60 % respondentů.
- Nejvíce preferovaný druhem akcí v příhraničním Cieszyně jsou filmové festivaly, které označilo 435 respondentů, druhé místo patří filmovým představením v kině, uvedlo to 326 respondentů a na třetím místě jsou akce místní ch zvyků a tradic. (295 osob)

Obrázek č. 14 Nejlepší akce v Cieszyně

Akce Svátek tří bratří byla označena 32 % respondentů jako nejlepší. Následoval festival Kino na Hranici (24 %), 17 % respondentů označilo divadelní festival a 15 % osob Těšínskou truhlu. Dny židovské kultury hodnotí jako nejlepší akci 5 % respondentů.

- 57 % respondentů uvádí, že placený vstup na kulturní akci je pro ně bariérou,
- jako preferovaný termín kulturních akcí uvedlo 43 % respondentů sobotu, pátek 28 % dotazovaných a neděli 23 % respondentů,
- 97 % dotazovaných respondentů uvedlo, že Cieszyn by se měl rozvíjet prostřednictvím kultury,
- organizátoři uvádí, že vstupenky na kulturní eventy, které se konají v Cieszyně (PL), jsou o 1/3 dražší než v Českém Těšíně.

6 DISKUSE

Při realizaci průzkumu se předpokládalo, že území na hranici dvou států je atraktivní pro rozvoj spolupráce v mnoha oblastech, a jelikož území dvou Těšínů spojuje společná historie a může čerpat z bohatých kulturních tradic, nabízí se využití spolupráce v organizaci kulturních eventů. Zda je tato spolupráce přínosná pro obě dvě strany, otevírá nové možnosti, prohlubuje kontakt obyvatel historicky patřících do jednoho regionu i přes mnohé překážky, které byly způsobeny rozdělením města národnostními předsudky a negativními postoji, ukazují výsledky anket.

Při porovnání atraktivit obou měst jsou dle respondentů z Cieszyna nejatraktivnější památky, jelikož celá historická část města zůstala po určení hranice na polském území, jak zmiňuje ve své knize Cichá (2001). Proto respondenti z Českého Těšína hodnotí atraktivitu památek jako méně významnou.

Lokalizace měst na hranici je hodnocena respondenty z obou měst téměř stejnými body, což znamená, že obyvatelé vnímají tento fakt jako pozitivní. Respondenti z Českého Těšína uvedli tuto atraktivitu na prvním místě, protože jim nabízí širší možnosti v mnoha oblastech občanského života. Nejinak je tomu i v SWOT analýze vytvořené městem Český Těšín, kde se uvádí poloha měst na hranici dvou států jako silná stránka a také příležitost. (Strategický plán města 2011).

Respondenti obou měst zmiňují mezi atraktivitami také kulturní akce, což potvrzuje i SWOT analýza města Český Těšín, která vyzdvihuje kulturní zázemí a potenciál historické a kulturní tradice měst. (Strategický plán města 2011). Je zde zmiňovaná i aktivní občanská společnost, která vyhledává kulturní vyžití a vnímá tudíž možnost účastnit se kulturních eventů, jako třetí nejvíc atraktivní. Muzeum bylo hodnoceno dle respondentů Českého Těšína jako nejméně atraktivní kulturní stánek, domníváme se, že důvodem tohoto hodnocení může být málo atraktivní nabídka zaměřená na úzkou skupinu obyvatel nebo nezájem obyvatel o nabízené produkty. Nízká atraktivita možnosti využití různých kulturních institucí byla hodnocena respondenty z Cieszyna. Dle našeho názoru to souvisí s částečnou spokojeností respondentů s nabídkou kulturních eventů v Cieszyně.

Na otázku, zda se respondenti účastní kulturních akcí konajících se v Českém Těšíně, odpovědělo (48 %), že „často“. Z toho vyplývá, že pro obyvatele Českého Těšína jsou pořádané kulturní akce zajímavé. Naproti tomu jsou respondenti z Cieszyna „méně spokojeni“ s nabídkou v Polské republice. Je překvapivé, že je i menší míra (51 %) účasti polských respondentů na akcích v Polské republice.

Při dotazu na důvod neúčasti na českotěšínských akcích z ankety vyplynulo, že pro 41 % respondentů je to nedostatkem času, dalším negativním faktorem jsou chybějící informace (18 %) a nevyhovující nabídka (13 %). Míra neúčasti v Cieszyně vyplývá z malé nabídky (36 %) a nedostatku času (28 %). Na nevhodný termín reagovalo (15 %) respondentů.

Můžeme z toho odvodit, že nabídka není dostatečně pestrá a neoslovuje všechny kýžené oblasti zájmu.

Přesto, že kulturní organizace informují zájemce o kulturních akcích pomocí elektronických médií, což je i prvotní volba respondentů, stále jsou informace nedostatečné. Důvodem může být oslovování nevhodné cílové skupiny nebo je elektronická forma propagace málo efektivní.

U respondentů z Polska převažuje částečná spokojenost (60 %) s nabídkou kulturních akcí a v menší míře celková spokojenost (31 %) s nabídkou. U obyvatel Českého Těšína je tomu naopak, v 56 % jsou spokojeni a v 36 % spokojeni částečně.

Můžeme to přisuzovat většímu počtu obyvatel Cieszyna, kterému se může zdát nabídka méně pestrá a nedostatečná. Z toho vyplývá, že kulturní turistika je atraktivnější pro respondenty z Českého Těšína nebo je nabídka kulturních akcí lépe zaměřená.

V obou městech jsou respondenti nespokojeni s nabídkou v míře do 10 %.

Jako nejvíce preferované druhy kulturních akcí uvádí účastníci anket z obou měst filmové festivaly. Tyto eventy mají dlouholetou tradici a jsou pořádány již od 90. let minulého století, nezávisle na vstupu obou států do EU a schengenského prostoru. Získali si a vychovali pravidelnou diváckou obec. Na filmových přehlídkách jsou promítány filmy české, slovenské i polské kinematografie, díky nimž mohou účastníci poznat blíže kulturu a zvyky druhé země. V knize „Evropská územní spolupráce, stavění mostu mezi lidmi“ (2011) uvádí studentka Joana Jakubík, že česká a slovenská kultura je pro ni fascinující, a díky programu se obeznámila s českým a slovenským kinem, stala se „ambasadorem“ české a slovenské kultury v Polsku.

Na obou stranách Olše jsou neustále oživovány folklorní tradice a podporovány tradiční řemesla. Kulturní eventy s obsahem folkloru a tradic jsou na druhém a třetím místě v oblíbenosti respondentů. Což opět potvrzuje silné stránky a příležitosti zmíněné ve SWOT analýze, kterými jsou potenciál, historické a kulturní tradice města a kulturní zázemí.

Druhé, nejvíce preferované pro respondenty z Cieszyna, jsou filmová představení v kině a pro českotěšínské anketou dotazované jsou tato na třetím místě. Preference Poláků i Čechů jsou téměř identické. Nejméně preferencí mají výstavy a vernisáže, koncerty klasické a folklorní hudby.

Respondenti z Českého Těšína vybrali 8 nejlepších akcí, z čehož na prvních místech jsou eventy, které se konají na území obou měst, jako jsou Svátek tří bratří, festival Kino na Hranici a Divadelní festival Bez hranic. Respondenti z Cieszyna se v tomto názoru shodují. Z tohoto výsledku vyplývá a je potvrzeno, že je atraktivní navštívit sousední stát, poznat navzájem své zvyky a tradice a využívat možnosti přeshraničního kontaktu.

Méně preferované jsou akce specificky vytvořené pro užší skupinu návštěvníků, jako Dny židovské kultury, akce DDM a akce se zaměřením na folklor s názvem Těšínská truhla.

Respondenti z Českého Těšína (13 %) a z Cieszyna (7 %) preferují také jiné akce, mezi něž se řadí sportovní eventy, což souvisí i s atraktivitou, jež uvádí respondenti z obou měst, kterou je možnost sportování a rekreace.

Na otázku, zda je placený vstup bariérou účasti na kulturní akci, odpovědělo 81 % respondentů z Českého Těšína, že pro ně bariérou není, ale naopak pro 57 % respondentů z Cieszyna bariérou je. Možným důvodem tohoto výsledku je, že respondenti z Cieszyna byli zčásti v neproduktivním věku. Dalším možným důvodem je vyšší vstupné v Polské republice o 1/3 ceny ve srovnání s Českou republikou.

Ideálním preferovaným dnem pro kulturní akce je podle očekávání sobota, kterou vybraly obě dvě skupiny respondentů. Pátek byl na druhém místě, také u obou skupin. Neděle byla u respondentů z Cieszyna překvapivě na třetím místě, u respondentů z Českého Těšína na pozici poslední (5 %). Ideálním termínem pro konání přeshraničních kulturních eventů je pátek a sobota.

Přestože nabídka kulturních eventů není stoprocentní, většina respondentů vyjádřila názor, že by se města měla vydat cestou rozvoje prostřednictvím kultury. Zvýšení kvality života, včetně účasti a zájmu o kulturní aktivity, dostupnosti, vlivu kulturních akcí a sociálních dopadů, pokud jde o posílení vnímání místa a lokální identity, jak se uvádí také v elektronickém článku (Liu,2014).

93 % šetřených organizací v oblasti kultury označilo, že mezi nimi probíhá přeshraniční spolupráce.

Města Český Těšín a Cieszyn jsou přirozeným centrem nejen kultury, ale také euroregionu Těšínské Slezsko. Probíhá zde fungující přeshraniční spolupráce a její výsledky jsou všudypřítomné. Spolupráce probíhá na úrovních neziskového sektoru, samosprávy, institucí soukromého sektoru. Což potvrzuje i šetření, kde 14 z 15 oslovených organizací odpovědělo, že organizuje společné kulturní akce a sto procent spolupracuje na akcích s hraničním partnerem. Navzdory fungující přeshraniční spolupráci zmiňují zástupci organizací

i negativa vzájemné spolupráce, kterými jsou složitost administrativy, rozdílná legislativa a přetrvávající jazyková bariéra.

Jako přínosnou uvedlo přeshraniční spolupráci 100 % respondentů. Jelikož vede k vzájemnému sblížení, porozumění, odbourávání stereotypů, prolínání kultur, obohacování obou národů, získávání nových kontaktů a rozvoji spolupracujících organizací. Jedním z dalších benefitů je společné financování akcí a rozvoj jazykových znalostí v dvojjazyčném prostředí, což dělá město v evropském kontextu unikátním.

Přikláníme se k názoru Zienera, že v případě polsko-české hranice, je možné využít unikátních zdrojů, šancí a příležitostí, které pomohou uspokojit stávající a budoucí potřeby obyvatel tohoto regionu. Vytvoření takového produktu v příhraničních oblastech vyžaduje strategické plánování a soudržnost při plnění cílů. Což potvrzuje i názor vedoucího euroregionu p. Laštůvky, který v knize „Evropská územní spolupráce, stavění mostu mezi lidmi“ (2011) uvádí:

„Od roku 1989 česko-polská spolupráce výrazně roste. Výsledky spolupráce jsou jasné a konkrétní. Významná podpora EU získaná pro financování společných aktivit je velkou pomocí. Vstup do schengenského prostoru, znamenající, že obyvatelé žijí opět v jednom regionu Těšínského Slezska, byl významným milníkem. Představitelé místních úřadů si začali vytvářet zahraniční kontakty, které přerostly do přátelských vztahů. Hlavní výhoda těchto kontaktů může být viděna v jejich stálosti, což je nezávislé na jakékoli finanční dotaci.“

Podle šetření ve městech Český Těšín a Cieszyn pořádají kulturní eventy organizace, které mají dvě právní formy a to občanská sdružení a příspěvkové organizace.

Z popisu organizací vyplývá pestrost nabídky v různých oblastech kulturního vyžití. Nejstarší kulturní organizací je v Českém Těšíně Těšínské divadlo, které bylo zřízeno v roce 1945. Nejmladší organizací je Čítárna a kavárna Noiva a Čajový institut o.s., které vznikly v roce 2010. Mezi další významné subjekty v oblasti kultury v Českém Těšíně patří Kulturní a společenské středisko Střelnice, Dům dětí a mládeže - hlavně jeho Kulturně - vzdělávací centrum, Městská knihovna, Čítárna a kavárna Noiva, občanské sdružení ETC a Petrklíč help.

Ztotožňujeme se s názorem, že města jsou kulturními centry regionu a patří z hlediska kultury k aktivním a v tomto ohledu dobře vybaveným městům. Výsledky potvrdily, že se zde nacházejí významné kulturní organizace, koná se zde množství již tradičních kulturních a společenských eventů. Spolupráce je přirozená a funguje, jako by hranice nikdy neexistovala.

7 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Na základě zjištěných informací, popsaných skutečností, vlastních postřehů a na základě šetření, lze konstatovat tyto závěry.

Kultura patří k životu každého člověka. Měla by být jeho přirozenou a zároveň nezbytnou součástí. Právě kultura je pojítkem, které obě části města kdysi rozděleného Českého Těšína a Cieszyna, spojuje v jedno.

„Města na hranici“, kterými bezesporu Český Těšín a Cieszyn jsou, mají bohatou společnou historii, minulost i budoucnost. Na minulost nahlíží každá strana ze svého pohledu. Důležité je překonávání předsudků a stereotypů, které spíše rozdělují, než spojují. Směle můžeme konstatovat, že společného mají obě města opravdu hodně. Územní, dopravní a technické propojení, rodinné vazby, spolupráci v oblasti kultury, sportu i vzdělávání. Oba Těšíny se tak stávají místem pozitivních a hodnotných setkání a sblížení.

Spolupráce mezi městy Český Těšín a Cieszyn probíhá již dlouhou dobu, a to na úrovni kooperace samospráv obou měst, kulturních institucí i občanských sdružení. Velká část této spolupráce je zaměřena na organizaci pravidelných mezinárodních akcí a festivalů. Kooperace v oblasti kultury, organizování přehlídek a festivalů, výstav a dalších akcí, je velmi rozsáhlá a bohatá.

Historické památky, blízkost hranic a kulturní akce byly respondenty vyhodnoceny jako z obou měst nejatraktivnější. Respondenti uvedli, že jsou pro ně pořádané kulturní akce zajímavé. Respondenti z Polska jsou však s nabídkou kulturních akcí spokojeni méně než respondenti z ČR. Nejpreferovanějším druhem kulturních eventů je filmový festival a nejnavštěvovanější akcí v obou městech je Svátek tří bratří. Nejméně preferovaným druhem akcí jsou koncerty klasické a folklorní hudby a výstavy. Nejméně preferovanou akcí u respondentů obou měst jsou Dny židovské kultury. Důvodem neúčasti na kulturních akcích jsou nedostatečné informace, nevyhovující nabídka a nevhodný termín. Vstupné není pro většinu respondentů z Česka pro návštěvu akce bariérou. Pro respondenty z Polska však bariérou je.

Přeshraniční spolupráce probíhá a je přínosná. 14 z 15 šetřených organizací realizuje společné kulturní eventy a všech 15 šetřených organizací spolupracuje s přeshraničním partnerem.

Realizátoři na obou stranách hranice zajišťují dramaturgickou, přípravnou, organizační i finanční stránku jednotlivých eventů, získávají prostředky na spolufinancování eventů z dotačních programů nadací, fondů, ministerstev a také ze zahraničních zdrojů. Organizátory

za českou i polskou stranu tvoří především kulturní a společenské instituce města, vzdělávací instituce, občanská sdružení i jednotlivé osoby.

Potvrdilo se, že poloha Českého Těšína a Cieszyna ležících na hranici je velmi výhodná pro přeshraniční spolupráci na kulturních eventech. Město Český Těšín je centrem euroregionu Těšínské Slezsko, který ve své strategii podporuje přeshraniční spolupráci v kulturní oblasti. Řada kulturních akcí konaných v Českém Těšíně a poloha města na křižovatce důležitých komunikací, v bezprostředním sousedství historického města Cieszyn, dávají dobré předpoklady pro rozvoj kulturního cestovního ruchu. Můžeme konstatovat, že na poli kultury se obě města stala jedním funkčním mechanismem.

V obou městech jsou pořádány zejména pravidelné mezinárodní eventy střednědobého trvání s tematikou místních zvyků, tradic a kulturní typy eventů. Jsou malé až střední velikosti. Místem konání jsou venkovní i vnitřní prostory. Tyto eventy jsou otevřené, bezplatné i placené.

U respondentů z Polska převažuje částečná spokojenost s nabídkou kulturních akcí a respondenti z Českého Těšína jsou s nabídkou spokojeni. Respondenti z Cieszyna navštěvují kulturní akce v menší míře než respondenti z Českého Těšína.

Přínosem příhraniční spolupráce na kulturních eventech je jak vzájemné sbližování kultur, odbourávání stereotypů, získávání nových kontaktů, tak také rozvoj spolupracujících organizací. Dalším benefitem je společné financování akcí a rozvoj jazykových dovedností.

Doporučení

Porovnáním výše uvedených zjištění s výsledky empirického šetření vzešla doporučení, z nichž uvádíme ta nejdůležitější.

- Nejméně navštěvovaným festivalem jsou Dny židovské kultury, proto by se mezi každoročně pořádané kulturní eventy měl zařadit Multikulturní festival, s možností prezentace minorit žijících v Českém Těšíně.
- V rámci nejlepší akce v Českém Těšíně by bylo vhodné zařadit rozšíření nabídky kulturního programu a zařazení multižánrových prvků, které by nabízely ochutnávky méně navštěvovaných kulturních eventů.
- Vzhledem k tomu, že obyvatelé Cieszyna nejsou s nabídkou kulturních eventů spokojeni, by bylo vhodné vytvořit průzkum, který by ukázal preference obyvatel tohoto města.

- Respondenti z Cieszyna uvedli, že je pro ně překážkou placené vstupné, proto navrhujeme možnost zakoupení zvýhodněného rodinného vstupného či předplatného.
- Důvodem neúčasti na akcích je nedostatek informací o jejich konání, řešením této situace by mohlo být vytvoření programu či aplikace, který bude pravidelně zasílat informace o kulturních eventech pro zájemce uvedené v databázi pro tyto účely zřízené.
- Další možností je vytvoření společného kalendáře akcí všech kulturních organizací působících v obou městech. Aby se zamezilo prolínání akcí nebo jejich duplicita.

Navrhovaná řešení, by mohla přispět k větší návštěvnosti a kvalitě kulturních eventů.

8 SOUHRN

Předkládaná diplomová práce se zabývá výzkumem a vyhodnocením současné situace kulturních akcí v Českém Těšíně v oblasti spolupráce s přeshraničním Cieszynem.

Práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části shrnujeme přehled poznatků, které jsme získali prostudováním dostupných materiálů týkajících se tématu práce.

Praktická část se zabývá rozbořem anketního šetření mezi obyvateli a návštěvníky Českého Těšína. Anketního šetření se zúčastnilo celkem 433 respondentů, z toho 265 žen a 168 mužů ve čtyřech věkových kategoriích a výsledky komparuje se sousedním hraničním Cieszynem. Anketa zjišťuje údaje o respondentech, o jejich informovanosti, názorech, postojích, vztahu a spokojenosti s místními a přeshraničními eventy. Dále zjišťuje názor na důležitost přeshraniční spolupráce. Prostřednictvím dílčích cílů vyhodnocuje jednotlivé poskytovatele kulturních akcí, typy kulturních eventů, přínos přeshraniční spolupráce a spokojenost s nabídkou kulturních eventů. Výsledky jsou zpracovány přehledně v grafickém i slovním provedení.

Praktická část prezentuje spolupráci obou hraničních měst a v neposlední řadě informace o největších kulturních společných eventech.

Dále se diplomová práce zabývá popisem organizací na polské i české straně, mírou jejich spolupráce a rozsahem aktivit v oblasti kultury. Poté jsou popsány nejvýznamnější kulturní eventy podle typologie.

V diskusi jsou výsledky ankety srovnány a dány do širších souvislostí.

9 SUMMARY

This diploma thesis deals with research and evaluation of the current situation of cultural events in the Český Těšín in the area of cooperation with cross border Cieszyn.

The work is divided into two parts. The theoretical part summarizes the knowledge which was gained by studying available materials related to the topic of the thesis.

The practical part describes the questionnaire survey among residents and visitors of Český Těšín. Public inquiry was made by 433 respondents, of which were 265 women and 168 men in four age categories and compares the results with the neighboring border town Cieszyn. Questionnaire asks about respondents about their awareness, beliefs, attitudes, relationship and satisfaction with local and cross-border events. It also investigates views on the importance of cross-border cooperation. Through the sub-targets it evaluates providers of cultural events, types of cultural events, the benefits of cross-border cooperation and satisfaction with the range of cultural events. The results are processed transparently in the graphic and word performance.

The practical part presents the cooperation between the two border towns and last but not least about the greatest common cultural events.

Furthermore, the thesis describes organizations at the Polish and Czech side, their level of cooperation and engagement in the field of culture. Then it describe the most important cultural events according to the typology.

In the discussion the results of this survey are compared and placed in a broader context.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Adamczyk, I. (2001). *Cieszyn wcoraj i dzis*. Český Těšín: Wart - Henryk Wawreczka przy współpracy Muzeum Slaska Cieszynskiego .
- Branda, P. (2009). Euroregiony v České republice: komparativní analýza. *Současná Evropa*, str. 71.
- Cichá, I. (2001). *Olza - od pramene po uncie*. Český Těšín: Silesia.
- Černý, V. (1991). *O povaze naší kultury*. Brno: Atlantis.
- Čertík, M. a. (2001). *Cestovní ruch, vývoj, organizace řízení*. Praha: OFF.
- Český Těšín. (7. duben 2008). Získáno 20. leden 2013, z tesin.cz: <http://www.tesin.cz/mesto-cesky-tesin/rozvojove-dokumenty-mesta/strategicky-plan/>
- Damen, L. (1987). *Culture Learning: The Fifth Dimension on the Language Classroom*.
- Dočkal, V. (2005). *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky-Růžový obláček a hrana reality*. Brno: Masarykova universita.
- Drobná, D. (2004). *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna.
- Evropská deklarace urbanistických práv*. (1992). Praha: odbor TVS.
- Foret, M. F. (2008). *Marketing místního rozvoje a cestovního ruchu*. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo s.r.o.
- Getz, D. (2007). *Events studies. Theory, research and policy for planned events*. Oxford: Elsevier Butterworth-Heinemann.
- Hesková, M. k. (2006). *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna.
- Horner, S. S. (2003). *Cestovní ruch, ubytování a stravování*. Praha: Grada publishing.
- Indrová, J. a. (2004). *Cestovní ruch I.* . Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.
- Jakubíková, M. (2009). *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing.
- Janečková, M. (2010). *Kulturní eventy v rámci organizace a management firemních kongresů*.
Bakalářská práce. Praha: VŠE, fakulta podnikohospodářská.
- Jetmar, M. (2007). *Meziregionální a přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- Jura, R. (1993). Bratrská studánka. V R. Jura, *Staré pověsti Slezské* (stránky 134-139). Plzeň: Nakladatelství Karel Veselý.
- Juricová, E. (2009). *Zájmová činnost dětí v Českém Těšíně*. bakalářská práce, FTK: Olomouc.
- Kotíková, H. S. (2008). *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

- Kroupová, I. (2012). *Event jako součást potenciálu cestovního ruchu (na příkladu Austerlitz)*.
Diplomová práce: Univerzita Palackého v Olomouci, FTK.
- Lattenberg, V. (2010). *Event aneb Úspěšná akce krok za krokem*. Brno: Computer Press.
- Marková, B. (2011). *Role kulturních events v regionálním rozvoji*. Ostrava: Ostravská univerzita, přírodovědná fakulta.
- McKercher, B. –d. (2002). *The partnership between tourism and Cultural heritage management*. Binghamton N. Y. : Hawort Press.
- Michl, P. (2009). *Česko - Slovenské euroregiony jako platforma přeshraniční spolupráce*.
Diplomová práce. Brno: Masarykova Univerzita, Ekonomicko - správní fakulta.
- Myslivcová, H. (2007). *Event managment*. Diplomová práce. Praha: VŠE, fakulta podnikohospodářská.
- Neumanová, T. K. (n.d.). *Přeshraniční spolupráce regionů-Královohradecký kraj*. Praha: Katedra humanitních věd, PEF ČZU.
- Plachetková, K. (2011). *Komparace kulturní nabídky ve dvou vybraných městech*.
Masarykova univerzita, Filosofická fakulta, Brno.
- Slámová, D. (1993). Rozvoj cestovního ruchu v území. V O. Trnková, *Území a cestovní ruch* (str. 7). Praha: Vysoká škola ekonomická.
- Sokol, J. (1998). *Slovník filosofických pojmů*. Praha: Vyšehrad.
- Šindler, P. (2003). *Event marketing – jak využít emoce v marketingové komunikaci*. . Praha: Grada Publishing.
- Tiber, E., & Monte, T. (2007). *Taking Woodstock*. SquareOne Publishers.
- Tichá, T. (2006). *Kultura a cestovní ruch, hlavní konkurenční výhody České republiky*.
Diplomová práce. Praha: VŠE, fakulta mezinárodních vztahů.
- Vitáková, M. (2007). *Využití kulturních a přírodních památek pro cestovní ruch*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Všeobecná deklarace UNESCO o kulturní diverzitě, přijatá na 31.zasedání generální konference v Paříži*. (2002). Unesco, Paříž.
- Wawreczka, H. (2010). *Český Těšín - Příběh města na levém břehu řeky, Czeski Cieszyn - Historia miasta na lewym brzegu rzeki*. Český Těšín: Wart - Henryk Wawreczka.
- Zelenka, J. P. (2002). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Linde Praha.
- Ziener K, Kladivo P, Ptacek P, Roubinek P, Ruidisch R
Effects of historical events on the preception of and in border regions and cross-border co-operation - Examples from Austrian-Slovenian and Czech-Polish border regions
- Elektronické periodikum » Elektronický článek

Ziener, K, P Kladivo , P Ptacek, P Roubinek a R Ruidisch. Effects of historical events on the preception of and in border regions and cross-border co-operation - Examples from Austrian-Slovenian and Czech-Polish border regions. MITTEILUNGEN DER OSTERREICHISCHEN GEOGRAPHISCHEN GESELLSCHAFT [online]. 2012, vol. 154, s. 155-190 [cit. 2014-11-16].

Internetové zdroje:

Campanella. Retrieved 5. 3. 2013 from the World Wide Web: <http://www.montessori-ceskytesin.cz>

Cieszyn. Retrieved 5. 10. 2012 from the World Wide Web: <http://www.cieszyn.pl/>

COK – Dom narodowy. Retrieved 5. 3. 2013 from the World Wide Web: <http://www.domnarodovy.pl>

Čajový institut. Retrieved 5. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.svatekcaje.cz/>

Čítárna a kavárna Avion. Retrieved 2. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.noivatesin.cz>

Dům dětí a mládeže Český Těšín. Retrieved 10. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.ddmtesin.cz/>

EducationTalentCulture. Retrieved 1. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.edutacu.cz/>

Kulturní a společenské středisko Střelnice. Retrieved 5. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.kassct.cz/>

Město Český Těšín. Retrieved 5. 10. 2012 from the World Wide Web: <http://www.tesin.cz/>

Těšínské divadlo. Retrieved 10. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.tdivadlo.cz/>

Městská knihovna Český Těšín. Retrieved 5. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.knihovnatesin.cz/>

Petrklíč help. Retrieved 9. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://www.petrklichelp.cz/>

Risy.cz - Euroregiony - Moravskoslezský kraj. Retrieved 10. 6. 2014 from the World Wide Web: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/eu>

Solidarność Polsko-Czesko-Slowacka,odzdzisl regionalny v Cieszynie. Retrieved 9. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://borderfestival.eu/>

Stowarzyszenie Kultura na Granicy. Retrieved 5. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://kinonagranicy.pl/>

Teatr im.Adama Mickiewicza. Retrieved 5. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://teatr.cieszyn.pl>

Tesinské Slezko. Retrieved 26. 2. 2014 from the World Wide Web z <http://www.euregio-teschinensis.eu/tesinske-slezsko/>

Tesinské Slezko. Retrieved 26. 2. 2014 from the World Wide Web z <http://www.euregio-teschinensis.eu/euroregion-tesinske-slezsko/ukoly-a-cile/>

Zamek Cieszyn. Retrieved 5. 2. 2013 from the World Wide Web: <http://zamekcieszyn.pl/>

Zákon o obcích (obecní zřízení), v platném znění (128/2000 Sb.): Zákony: Město Bavorov

Retrieved 5. 6. 2013 from the World Wide Web: <http://www.bavorov.cz/zakon-o-obcich-obecni-zrizeni-v-platnem-zneni-128-2000-sb/d-1041/p1=1029>

11 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - Fotodokumentace eventů (filmový festival a divadelní festival)

Příloha č. 2 – Fotodokumentace města Český Těšín (hraniční most)

Příloha č. 3 - Fotodokumentace státní hranice

Příloha č. 4 – Vzor ankety - Kulturní eventy (akce) v Českém Těšíně - pro organizace

Příloha č. 5 – Vzor ankety přeložen pro organizace v Cieszynie

Příloha č. 6 - Vzor ankety – Kulturní eventy (akce) v Českém Těšíně

Příloha č. 7 – Vzor polské ankety- Kulturní akce v Cieszynie

Příloha č. 1 Fotodokumentace eventů (vlastní zdroj)

Obrázek č. 15 Event - Filmový festival Kino na Hranici

Obrázek č. 16 Event – filmový festival Kino na Hranici

Obrázek č. 17 Event – divadelní festival Bez Hranic

Příloha č. 2 Fotodokumentace město Český Těšín⁸

Obrázek č. 18 a 19 - Kavárna Avion – most spojující Českou republiku a Polsko

7 Obrázky ze dne 25. 11. 2014 z <http://foto.mapy.cz/93603-Celnice>

Obrázek č. 20 a 21 - Státní hranice mezi Českým Těšínem a Cieszynem rozdělené řekou Olší (Olzou)

⁹ Obrázek č. získán dne 25.11. 2014 z <http://foto.mapy.cz/85582-Statni-hranice>

Příloha č. 4 Anketa - Kulturní eventy (akce) v Českém Těšíně - pro organizace

Dobrý den, jsem studentka Univerzity Palackého v Olomouci. Ráda bych Vás požádala o vyplnění ankety, která se týká kulturních akcí (eventů) pořádaných v Českém Těšíně a Cieszyne. Data získaná z této ankety budou sloužit jako podklad pro moji diplomovou práci.

Zadejte své údaje:

Email

název organizace

sídlo organizace

právní forma organizace

www.stránky

počet zaměstnanců z toho:

dobrovolných

1. Kdy vznikla Vaše organizace?

2. Organizujete společné kulturní akce v Českém Těšíně i Cieszyne?

ano

ne

3. Vyjmenujte kulturní akce, které jste pořádali v roce 2012.

4. Spolupracujete při organizování akcí s organizacemi s Českého Těšína nebo Cieszyna?

ano

ne

5. Jestli jste odpověděli na předcházející otázku Ano, vyjmenujte spolupracující organizace.

6. Považujete přeshraniční spolupráci za přínosnou?

ano

ne

7. Jak zajišťujete financování kulturních akcí (eventů)? (více možných odpovědí)

vlastní příjmy

příspěvek zřizovatele

dotační programy města

dotační programy kraje

dotační programy ministerstva

nadace a nadační fondy (např. ČEZ, OKD.)

mezinárodní nadace (např. International Visegrad Fund)

projekty financované z fondů EU

jiné?

8. Zde napište proč je nebo není podle Vás přeshraniční spolupráce přínosná.

9. Zjišťujete zpětnou vazbu od účastníků vašich akcí?

ne

ano - jakým způsobem?

10. Jakým způsobem informujete o svých akcích? (více možných odpovědí)

internet

regionální televize

plakáty

tisková média

bannery

reklamní spoty

propagační systém (obrazovky) v institucích

jiné - jaké?

11. O jakou akci byl největší zájem? Uveďte název akce a její návštěvnost.

Děkuji Vám za Vaše odpovědi!

Badania – Wydarzenia kulturalne w Czeskim Cieszynie – dla organizacji

Respondent:

Email:

Nazwa organizacji:

Siedziba organizacji:

Forma prawna organizacji:

Strony www:

Ilość pracowników:

W tym wolontariuszy:

1. Kiedy powstała Państwa organizacja?
2. Organizują Państwo wspólne imprezy kulturalne w Cieszynie i Czeskim Cieszynie?
3. Proszę wymienić, które imprezy organizowali Państwo w roku 2012.
4. Czy organizując imprezy współpracują Państwo z organizacjami z Cieszyna i Czeskiego Cieszyna?
5. Jeżeli na powyższe pytanie była odpowiedź Tak, proszę wymienić współpracujące organizacje
6. Uważają Państwo, że transgraniczna współpraca jest korzystna?
7. W jaki sposób zapewniają Państwo środki finansowe w celu organizowania imprez kulturalnych?
8. Proszę podać dlaczego Państwa zdaniem współpraca transgraniczna jest lub nie jest korzystna
9. Uzyskują Państwo feedback od uczestników Państwa imprez?
10. W jaki sposób szerzą Państwo informacje o własnych imprezach?
11. Która impreza cieszyła się największym zainteresowaniem?

Pohlaví

- žena
- muž

Vzdělání

- základní I stupeň
- základní II stupeň
- vyučen
- střední
- student
- vysokoškolské

1. Věk

- méně než 18 let
- 18-26
- 27-50
- 50 a více

2. Odkud jste?

- z Českého Těšína?
- z těšínského okresu
- mimo těšínský okres
- z České republiky

3. Účastníš se kulturních akcí konajících se v Českém Těšíně?

- často
- někdy
- zřídka
- nikdy

4. Pokud se neúčastníš často českotěšínských akcí, z čeho to vyplývá?

- chybějící informace
 - málo času
 - nevyhovující nabídka
 - finanční otázka
 - nevyhovující termín a hodina akce
 - chybějící možnost příjezdu (transport)
 - preferuji televizi/internet
 - jiné (jaké?)
-

5. Odkud čerpáš informace o akcích konajících se v Českém Těšíně (ohodnot' podle toho jak často čerpáš informace od 1 [zřídka] do 5 [velmi často] bodů)

- most Družby..... bodů
- Těšínské listy bodů
- Kulturní zpravodaj..... bodů
- týdeník Horizont...bodů
- týdeník Hutník..... bodů
- Karvinský deník..... bodů
- oficiální stránky Český Těšín bodů
- infotesin bodů
- internetové stránky organizátorů akcí bodů

- jiné portály (jaké?)
 - plakáty na sloupech a informačních tabulích bodů
 - letáky bodů
 - reklamní spoty v autobusech bodů
 - banery na ulici bodů
 - velkoformátové tabule bodů
 - Radio Čas bodů
 - Radio Orion..... bodů
 - Těšínské minuty..... bodů
 - Regionální televize televize bodů
 - internetové stránky kulturních institucí (DDM, KaSS, E.T.C., Muzeum Těšínska, Městská knihovna, Těšínské divadlo bodů
-
- od známých bodů

6. Jakým způsobem byste chtěli získávat informace o akcích konajících se v Českém Těšíně?

7. Vyhovuje kulturní nabídka v Českém Těšíně Vaším zájmům?

- ano
- ne
- částečně

8. Určete Vámi preferovaný druh akcí

- koncerty (jaké?)
- klasické hudby
- rockové/metalové
- jazzové
- hip-hop/rap
- folklorní
- popové
- divadelní představení
- opery, operetky, balet, muzikály
- festivaly
 - filmové
 - divadelní
 - hudební
 - folklorní
 - vícedruhové
 - sportovní
- výstavy a vernisáže
- kino
- radovánky, slavnosti
- místní zvyky, tradiční akce
- náboženské akce
- jiné koncerty, workshopy, sportovní

9. Je pro Vás placený vstup bariérou pro účast na akci, která Vás zajímá?

- ano
- ne

10. Jakou částku v Kč jste schopni jednorázově zaplatit za lístek na akci, která Vás zajímá?

11. Jaký termín pro účast na kulturní akci Vám nejvíce vyhovuje?

- pondělí – čtvrtek
- pátek
- sobota
- neděle

12. Co je podle Vás nejvíc atraktivní v Cieszyně? (udělte bodování v rozmezí od 1 bod [neatraktivní] do 5 bodů [velmi atraktivní])

- památky bodů
- rekreační území bodů
- kulturní akce bodů
- sportovní akce bodů
- lokalizace na hranici s Polskou republikou bodů
- gastronomie (restaurace, kluby, puby) bodů
- muzea bodů
- obchodní nabídka bodů
- možnost využití nabídky různých kulturních institucí bodů
- možnost sportování a rekreace bodů
- jiné (jaké?)

.....
13. Jaké akce v Českém Těšíně považujete za nejlepší?

.....
14. Myslíte, že Český Těšín by se měl rozvíjet prostřednictvím kultury?

- ano
- ne

15. Jak nejčastěji trávíš volný čas?

.....
16. Navštěvujete kulturní akce v Cieszynie?

- ne
- ano – jaké?.....

ANKETA

na téma informací o kulturních akcích

Za vyplnění ankety můžete získat sestavu pohlednic z Cieszyna k převzetí při odevzdání ankety v Cieszynském informačním centru (Rynek 1) nebo v Oddělení propagace a informace (Ratusz, I p., pok. 3)

1. Pohlaví

- žena
- muž

2. Vzdělání

- základní I stupeň
- základní II stupeň
- vyučen
- střední
- student
- vysokoškolské

3. Věk

- méně než 18 let
- 18-26
- 27-50
- 50 a více

4. Odkud jste?

- z Cieszyna
- z těšínského okresu
- mimo těšínský okres
- z České republiky

5. Účastníš se kulturních akcí konajících se v Cieszynie?

- často
- někdy
- zřídka
- nikdy

6. Pokud se neúčastníš často cieszynských akcí, z čeho to vyplývá?

- chybějící informace
- málo času
- nevyhovující nabídka
- finanční otázka
- nevyhovující termín a hodina akce
- chybějící možnost příjezdu (transport)
- preferuji televizi/internet
- jiné (jaké?)

7. Odkud čerpáš informace o akcích konajících se v Cieszynie (ohodnot' podle toho jak často čerpáš informace od 1 [zřídka] do 5 [velmi často] bodů)

- Cieszynské informační centrum na náměstí bodů
- Wiadomości Ratuszowe bodů
- Głos Ziemi Cieszyńskiej bodů
- Dziennik Zachodni bodů
- www.cieszyn.pl bodů

- www.ox.pl bodů
- www.gazetacodzienna.plbodů
- www.halocieszyn.pl bodů
- oficiální fanpage Cieszyna na portálu Facebook: Cieszyn robi wrażenie bodů
- profil Cieszyn na portálu Nasza Klasa bodů
- internetové stránky kulturních institucí (COK Dom Narodowy, Zamek Cieszyn, Teatr im. A. Mickiewicza, Książnica Cieszyńska, Biblioteka, Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej, kino „Piaś”) bodů
- internetové stránky organizátorů akcí bodů
- jiné portály (jaké?)

-
- newsletter města Cieszyn bodů
 - plakáty na sloupech a informačních tabulích bodů
 - letáky bodů
 - reklamní spoty v autobusech ZGK bodů
 - spoty na telebeamech bodů
 - banery na ulici bodů
 - velkoformátové tabule bodů
 - Infostánky bodů
 - Radio 90 bodů
 - Radio Katowice bodů
 - Radio CCM bodů
 - internetová televize bodů
 - od známých bodů
 - jiné zdroje (jaké?)

8. Jakým způsobem byste chtěli získávat informace o akcích konajících se v Cieszynie?

9. Vyhovuje kulturní nabídka Cieszyna Vaším zájmům?

- ano
- ne
- částečně

10. Určete Vámi preferovaný druh akcí:

- koncerty (jaké?)
- klasické hudby
- rockové/metalové
- jazzové
- hip-hop/rap
- folklorní
- popové
- jiné (jaké?)

-
- divadelní představení
 - opery, operetky, balet, muzikály
 - festivaly
 - filmové
 - divadelní
 - hudební
 - folklorní

- vícedruhové
- sportovní
- výstavy a vernisáže
- workshopy (jaké?)

-
- kino
 - radovánky
 - sportovní (jaké?)

-
- jiné (jaké?)

11. Je pro Vás placený vstup bariérou pro účast na akci, která Vás zajímá?

- ano
- ne

12. Jakou částku jste schopni jednorázově zaplatit za lístek na akci, která Vás zajímá?

.....zł

13. Jaký termín pro účast na kulturní akci Vám nejvíce vyhovuje?

- pondělí – čtvrtek
- pátek
- sobota
- neděle

14. V jakých hodinách by se měly konat akce?

- pondělí – čtvrtek: od..... do
- pátek: od..... do.....
- sobota: od..... do.....
- neděle: od..... do.....

15. Co je podle Vás nejvíc atraktivní v Cieszyně? (udělte bodování v rozmezí od 1 bod [neatraktivní] do 5 bodů [velmi atraktivní])

- památky bodů
- rekreační území bodů
- kulturní akce bodů
- sportovní akce bodů
- lokalizace na hranici s ČR bodů
- gastronomie (restaurace, kluby, puby) bodů
- muzea bodů
- obchodní nabídka bodů
- možnost využití nabídky různých kulturních institucí bodů
- možnost sportování a rekreace bodů
- jiné (jaké?)

16. Jaké akce v Cieszyně považujete za nejlepší?

17. Myslíte, že Cieszyn by se měl rozvíjet prostřednictvím kultury?

- ano
- ne

18. Jak nejčastěji trávíš volný čas?

Děkujeme za vyplnění ankety!